

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 41

Bujqësia

Ky version përfshin ndryshimet që rrjedhin nga SNRF-të e publikuara deri më datën 31 dhjetor 2006.

SNK 41 u publiku nga Komiteti i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në shkurt 2001.

Në prill 2001, Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit vendosi që të gjitha standardet dhe interpretimet e nxjerra sipas Akteve të mëparshme të vazhdojnë të jenë të zbatueshme derisa ato të ndryshohen apo të tërhiqen

Që atëherë SNK 41 është ndryshuar me deklaratimet që vijojnë:

- SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare* (publikuar në dhjetor 2003)
- SNK 2 *Inventarët* (publikuar në dhjetor 2003)
- SNK 21 *Efektet e Ndryshimit në Kurset e Këmbimit të Monedhave të Huaja* (publikuar në Dhjetor 2003)
- SNRF 5 *Aktivitet Afatgjatë që Mbahen për t'u Shitur dhe Operacionet jo të Vijueshme* (publikuar në mars 2004).

PËRMBAJTJA*paragrafët***HYRJE****H1-H9****STANDARDI NDËRKOMBËTAR I KONTABILITETIT 41*****BUJQËSIA*****OBJEKTIVI****OBJEKTI****1–4****PËRKUFIZIME****5–9**

Përkufizime në lidhje me bujqësinë

5–7

Përkufizime të përgjithshme

8–9**NJOHJA DHE MATJA****10–33**

Fitimet dhe humbjet

26–29

Pamundësia për matje të besueshme të vlerës së drejtë

30–33**GRANTET QEVERITARE****34–38****DHËNIA E INFORMACIONEVE SHPJEGUESE****40–57**

Të përgjithshme

40–53

Dhënie informacionesh shpjeguese shtesë për aktivet biologjike ku vlera e drejtë nuk mund të matet me besueshmëri

54–56

Grantet qeveritare

57**DATA E HYRJES NË FUQI DHE DISPOZITA KALIMTARE****58–59**

Shtojcë

Shembuj ilustrues

BAZA PËR KONKLuzionET

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 41 *Bujqësia* (SNK 41) është paraqitur në paragrafët 1–59. Të gjithë paragrafët kanë të njëjtën rëndësi, por ruajnë formatin e Standardit të KSNK pas miratimit nga BSNK. SNK 41 duhet të lexohet në kontekstin e Bazave për Konkluzione, *Parathënies për Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar dhe Kuadrin për Përgatitjen dhe Paraqitjen e Pasqyrave Financiare*. SNK 8 *Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet* jep një bazë për zgjedhjen dhe zbatimin e politikave kontabël në rastet e mungesës së udhëzimeve specifike.

Hyrje

- IN1 SNK 41 përshkruan trajtimin kontabël, paraqitjen në pasqyra financiare si dhe dhënien e informacioneve shpjeguese në lidhje me veprimtarinë bujqësore si një çështje e paprekur në Standardet e tjera. Veprimtaria bujqësore është menaxhimi nga ana e një njësie ekonomike i transformimit biologjik të kafshëve të gjalla ose bimëve (aktive biologjike) për shitje, në prodhim bujqësor, ose në aktive të tjera biologjike.
- IN2 SNK 41 përshkruan përmes të tjerash, edhe trajtimin kontabël të aktiveve biologjike gjatë periudhës së rritjes, zvendësimit, prodhimit, dhe riprodhimit, si dhe matjen fillestare të prodhimit bujqësor në momentin e të vjelave/korrave. Standardi kërkon matjen me vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes që prej njohjes fillestare të aktiveve biologjike deri në momentin e të vjelave/korrave, përveçse rastit kur vlera e drejtë nuk mund të matet me besueshmëri në njohjen fillestare. Megjithatë, SNK 41 nuk trajton procesimin e prodhimit bujqësor pas të vjelave/korrave; si për shembull, procesimin e rrushit në verë dhe leshtit në fije.
- IN3 Ekziston një supozim se vlera e drejtë mund të matet në mënyrë të besueshme për një aktiv biologjik. Megjithatë ky supozim mund të hidhet poshtë vetëm kur nuk disponohen çmimet ose vlerat e paracaktuara nga tregu të një aktivi biologjik në momentin e njohjes fillestare, dhe për të cilën nuk mund të përcaktohen qartësisht në mënyrë të besueshme vlerësime alternative të vlerës së drejtë. Në të tilla raste, SNK 41 kërkon që njësi ekonomike të masë këtë aktiv biologjik në koston e vet minus çdo shumë amortizimi të akumuluar ose humbje të akumuluar të zhvlerësimit. Sapo që vlera e drejtë e një aktivi të tillë biologjik bëhet besueshmërisht i matshëm, njësi ekonomike duhet ta masë me vlerën e vet të drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes. Në të gjitha rastet, një njësi ekonomike duhet të masë prodhimin bujqësor në momentin e të vjelave/korrave në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes.
- IN4 SNK 41 kërkon që një ndryshim në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes të një aktivi biologjik, të përfshihen në fitimin ose humbjen e periudhës gjatë së cilës janë kryer. Në një aktivitet bujqësor, një ndryshim në tiparet fizike të një kafshe të gjallë ose bime zmadhon ose zvogëlon në mënyrë direkte përfitimet ekonomike të njësisë ekonomike. Në bazë transaksioni, sipas modelit të kontabilitetit të koston historike, një njësi ekonomike në zotërim të plantacioneve nuk duhet të raportojë të ardhura deri në momentin e vjeljeve/korrjeve të para dhe shitjeve, ndoshta pas 30 vitesh nga momenti i mbjelljeve. Nga ana tjetër, një model kontabël që njeh dhe mat rritjen biologjike duke përdorur raportet e vlerës së drejtë e ndryshojnë vlerën e drejtë përgjatë periudhës që nga mbjellja deri në vjelje/korrje.
- IN5 SNK 41 nuk krijon asnjë princip të ri në lidhje me tokën e lidhur me veprimtarinë bujqësore. Një njësi ekonomike ndjek SNK 16 *Toka, Ndërtesa, Makineri e Pajisje* ose SNK 40 *Aktiv Afatgjatë Material i Investuar*, në varësi të rrethanave se cili standard është i përshtatshëm. SNK 16 kërkon që toka të matet ose me kosto minus çdo humbje të akumuluar nga zhvlerësimi ose nme shumë e rivlerësuar. SNK 40 kërkon që toka duke qënë aktiv afatgjatë material i investuar të matet në vlerën e drejtë, ose në kosto minus çdo humbje të akumuluar nga zhvlerësimi. Aktivet biologjike që janë të bashkangjitura me tokën (psh, pemët në një pyll plantacioni) maten në vlerën e tyre të drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes të ndara nga toka.
- IN6 SNK 41 kërkon që një grant qeveritar i pakushtëzuar në lidhje me një aktiv biologjik i matur me vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes, duhet të njihet si e ardhur kur dhe vetëm kur granti qeveritar të bëhet një e drejtë e arkëtueshme. Në rast se granti qeveritar është i kushtëzuar, duke përfshirë rastin kur një grant qeveritar i jepet një njësi ekonomike të pa-angazhuar në ndonjë aktivitet të veçantë bujqësor, atëherë njësi ekonomike duhet ta njohë grantin qeveritar si të ardhur kur dhe vetëm kur kushtet e grantit janë plotësuar. Në rast se një grant qeveritar në lidhje me një aktiv biologjik matet në koston e vet minus çdo amortizim të akumuluar ose humbje të akumuluar nga zhvlerësimi, atëherë do zbatohet SNK 20 *Kontabiliteti i Granteve Qeveritare dhe Paraqitja e Informacioneve për Ndihmën Qeveritare*.
- IN7 Ky Standard bëhet operativ për pasqyrat financiare që mbulojnë periudhat vjetore që fillojnë më datë 1 janar 1999 ose më pas. Inkurajohet zbatimi më i hershëm.
- IN8 SNK 41 nuk krijon asnjë dispozitë kalimtare të veçantë. Përshtatja e SNK 41 është konsideruar në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet*.
- IN9 Shtojca jep shembuj ilustrues të zbatimit të SNK 41. Bazat për konkluzione përmbledhin arsyet e bordit për adoptimin e kërkesave të përcaktuara në SNK 41.

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 2

Bujqësia

Objektivi

Objektivi i këtij Standardi është përshkrimi i trajtimit kontabël dhe dhënia e informacioneve shpjeguese në lidhje me aktivitetin bujqësor.

Objekti

- 1 Ky standard do të zbatohet për kontabilizimin e mëposhtëlistuarave në lidhje me aktivitetin bujqësor:
  - (a) **aktivet biologjike;**
  - (b) **prodhimin bujqësor në momentin e të vjelave/korrave; dhe**
  - (c) **grantet qeveritare të përshkruara në paragrafët 34-35.**
- 2 Ky Standard nuk zbatohet për:
  - (a) tokën e lidhur me veprimtarinë bujqësore (shih SNK 16 *Toka, ndërtesa, makineri e pajisje* dhe SNK 40 *Aktiv Afatgjatë Material i investuar*); dhe
  - (b) aktivet jo-materiale të lidhura me veprimtarinë bujqësore (shih SNK 38 *Aktivitet Jo-materiale*).
- 3 Ky Standard zbatohet për prodhimin bujqësor, i cili është produkti i të vjelave/korrave të aktiveve biologjike të njësive ekonomike vetëm në momentin e të vjelave/korrave. Për çdo rast tjetër zbatohet SNK 2 *Inventarët* ose çdo Standard tjetër i zbatueshëm. Në përputhje me këto rrethana, SNK 41 nuk trajton procesimin e prodhimit bujqësor pas të vjelave/korrave, për shembull rastin e procesimit të rrushit në verë nga një tregtar vere që rrit vreshta rrushi. Ndërkohë që një procesim i tillë mund të duket një shtrirje logjike dhe natyrale e veprimtarisë bujqësore dhe çdo ngjarje e ndodhur mund të mbartë ngjashmëri me transformimin biologjik, një procesim i tillë nuk mund të përfshihet në përkufizimin e këtij Standardi për veprimtarinë bujqësore.
- 4 Tabela e mëposhtme jep shembuj të aktiveve biologjike, prodhimit bujqësor, dhe produkteve që vijnë si rezultat i procesimit pas të vjelave/korrave:

Aktivitet biologjike	Prodhimi bujqësor	Produkte që rezultojnë nga procesimi pas të vjelave/korrave
Dele	Lesh	Fije leshi, qilim
Pemë në një pyll plantacioni	Trungje	Lëndë drusore
Bimë	Pambuk	Fije pambuku, veshje
	Kallam sheqeri i korrur	Sheqer
Lopë qumështi	Qumësht	Djathë
Derra	Stervinë (e kafshës së ngordhur)	Salçiçe, proshutë e tymosur
Shkurre	Gjethë	Çaj, duhan i tymosur

Aktivet biologjike	Prodhimi bujqësor	Produkte që rezultojnë nga procesimi pas të vjelave/korrave
Hardhi	Rrush	Verë
Pemë frutore	Fruta të vjela	Fruta të përpunuara

Përkufizime

Përkufizime në lidhje me bujqësinë

- 5 Më poshtë jepen përkufizimet e disa termave kryesore që përdoren në këtë standard:

Veprimtaria bujqësore është menaxhimi i një njësie ekonomike i transformimit biologjik të kafshëve ose bimëve (aktiveve biologjike) për shitje në prodhim bujqësor ose në aktive të tjera biologjike.

Prodhimi bujqësor është produkti i të vjelave/korrave të aktiveve biologjike të njësisë ekonomike.

Aktive biologjike janë gjëja e gjallë ose bimët.

Proçesi i transformimit biologjik përfshin proçeset e rritjes, zvendesimit, prodhimit dhe riprodhimit që krijon ndryshime cilësore dhe sasiore në një aktiv biologjik.

Një grup aktivesh biologjike është një bashkim i të mbjellave të ngjashme dhe gjësë së gjallë të ngjashme.

Të vjelat/korrrat janë shkëputja e prodhimit prej një aktivi biologjik ose pushimi i proçeseve të jetës të aktivit biologjik.

- 6 Veprimtaria bujqësore mbulon një gamë të shumëllojshme aktivitetesh; për shembull, rritja e bagëtisë, pyjeve, prodhimet një ose shumë vjeçare, kultivimi i pemishteve dhe plantacioneve, lulishtaria si dhe rritja e peshkut. Karakteristika të caktuara janë të përbashkëta në këtë shumëllojshmëri:

- (a) *Aftësia për të ndryshuar.* Kafshët e gjalla ose bimët janë në gjëndje të pësojnë transformim biologjik.
- (b) *Drejtimi i ndryshimit.* Drejtimi ndihmon transformimin biologjik duke rritur ose të paktën stabilizuar kushtet e nevojshme për proçesin e ndodhur (për shembull ushqimi, lagështia, temperatura, pjelloria dhe drita). Një drejtim i tillë dallon veprimtarinë bujqësore nga veprimtaritë e tjera. Për shembull, mbledhja nga burime të pakontrolluara (si peshkimi në oqean apo shpyllëzimi) nuk konsiderohen veprimtaritë bujqësore; dhe
- (c) *Matja e ndryshimit.* Ndryshimi në cilësi (për shembull, cilësitë gjenetike, dendësia, pjekuria, shtresa e dhjamit, përmbatja me proteina, dhe fortësia e fibrës) ose në sasi (për shembull, pasardhësi, pesha, volumni, gjatësia ose diametri i fibrës, dhe numri i sythave) që vijnë si rezultat i transformimit biologjik matet dhe monitorohet si një funksion i përditshëm menaxherial.

- 7 Transformimi biologjik paraqitet në rezultatet e mëposhtme:

- (a) aktivi ndryshon përgjatë (i) rritjes (një rritje në madhësi ose përmirësim në cilësinë e kafshës së gjallë ose bimës), (ii) zvetënimit (një rënie në sasi ose përkeqësim i cilësisë së kafshës së gjallë ose bimës), ose (iii) riprodhimit (krijimi i kafshëve dhe bimëve shtesë); ose
- (b) prodhimi i produktit bujqësor si për shembull lëngu qumështor, gjethe çaji, lesh dhe qumësht.

Përkufizime të përgjithshme

8 Më poshtë jepen përkufizimet e disa termave kryesore që përdoren në këtë standard:

Një treg aktiv është një treg në të cilin ekzistojnë të gjitha kushtet e mëposhtme:

- (a) artikujt e tregtuar në treg janë homogjenë
- (b) blerësit dhe shitësit e vullnetshëm mund të gjenden normalisht në çdo kohë; dhe
- (c) çmimet janë të disponueshme nga publiku.

Vlera kontabël (neto) është shuma në të cilën njihet aktivi në bilanc.

Vlera e drejtë është shuma me të cilën mund të shkëmbehej një aktiv, ose mund të shlyhej një pasiv, midis palëve të vullnetshme të mirëinformuara dhe të palidhura me njëra-tjetrën.

Grantet qeveritare janë përkufizuar në *SNK 20 Kontabiliteti i Granteve Qeveritare dhe Paraqitja e Informacioneve për Ndihmën Qeveritare*.

9 Vlera e drejtë e një aktivi matet në bazë të vendndodhjes dhe kushteve aktuale të aktivitetit. Si rrjedhim, për shembull, vlera e drejtë e bagëtive të një ferme do të jetë çmimi për bagëtinë në tregjet relevante minus transportin dhe kosto të tjera të lidhura me dërgimin e bagëtisë në treg.

Njohja dhe matja

10 Njësia ekonomike duhet të njohë aktivin biologjik apo prodhimin bujqësor kur dhe vetëm kur:

- (a) njësia ekonomike kontrollon aktivin si rezultat i ngjarjeve të shkuara;
- (b) është e mundur që përfitimet e pritshme ekonomike në të ardhmen të lidhura me aktivin do të rrjedhin tek njësia ekonomike; dhe
- (c) kosto e aktivitetit mund të matet me besueshmëri.

11 Në prodhimin bujqësor, kontrolli mund të dëshmohej nga, për shembull, pronësia ligjore mbi gjedhët dhe damkosja ose përndryshe shënimi i gjedhëve në pronësi apo të lindura. Normalisht, përfitimet e ardhshme vlerësohen duke matur cilësitë më të spikatura fizike.

12 Një aktiv biologjik duhet të matet në njohjen fillestare dhe në çdo datë bilanci me vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes, përveçse rastit të paraqitur në paragrafin 30 ku vlera e drejtë është e pamatshme në mënyrë të besueshme.

13 Prodhimi bujqësor i korrur/vjelur nga aktivet biologjike të njësive ekonomike duhet të matet me vlerën e vet të drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes në momentin e të vjelave/korrave. Një matje e tillë është kosto në datën e zbatimit të *SNK 2 Inventarët* ose të një Standardi tjetër të zbatueshëm.

14 Kostot e shitjes përfshijnë komisionet për agjentët dhe tregtarët, taksat e agjensive rregullatore dhe shkëmbyesit e mallrave, si dhe taksat dhe tatimet e transferimeve. Këto kosto përjashtojnë transportin dhe kosto të tjera të nevojshme për ta bërë aktivin të mundur në treg.

15 Përcaktimi i vlerës së drejtë të aktivitetit biologjik ose prodhimit bujqësor mund të lehtësohet duke bërë grupimin e aktiveve biologjike ose prodhimit bujqësor sipas karakteristikave më të spikatura; për shembull, sipas moshës ose cilësisë. Një njësi ekonomike zgjedh veçori të cilat mund të korrespondojnë me veçori të përdorura si bazë për vendosjen e çmimit në treg.

16 Shpesh, njësitet ekonomike hyjnë në marrëveshje kontraktuale për shitjen e aktiveve biologjike ose prodhimit bujqësorë në një datë të ardhme. Çmimet e kontratave nuk janë domosdoshmërisht të përshtatshme për të përcaktuar vlerën e drejtë për aq kohë sa vlera e drejtë reflekton vetëm tregun aktual në të cilin një blerës dhe një shitës janë të gatshëm të hyjnë në një transaksion. Si rezultat, vlera e drejtë e aktivitetit biologjik ose prodhimit bujqësor nuk ndryshohet për shkak të ekzistencës së një kontrate. Ka raste kur një kontratë e lidhur për shitjen e një aktivi biologjik ose prodhimi bujqësor mund të jetë një kontratë me kushte rënduese, siç përkufizohet në *SNK 37 Provizionet, Pasivet dhe Aktivet e Kushtëzuara*. *SNK 37* zbatohet për kontratat me kushte rënduese.

17 Në rast se ekziston një treg aktiv për aktivet biologjike dhe prodhimin bujqësor, çmimi i kuotuar në treg shërben si bazë e duhur në përcaktimin e vlerës së drejtë të këtij aktivi. Në rast se një njësi ekonomike gjendet në tregje

aktive të ndryshme, atëherë njësia ekonomike përdor si bazë çmimin më të duhur. Për shembull, nëse njësia ekonomike ka akses në dy tregje aktive, do të përdorë çmimin ekzistues të tregut që pritet të përdoret nga njësia ekonomike.

- 18 Në rast se nuk ekziston një treg aktiv, njësia ekonomike përdor një ose më shumë si më poshtë në përcaktimin e vlerës së drejtë:
- a) çmimi i transaksionit më të fundit në treg, duke pasur parasysh që nuk ka ekzistuar ndonjë ndryshim i madh në rrethanat ekonomike midis datës së këtij transaksioni dhe datës së bilancit;
  - b) çmimet e tregut për aktive të ngjashme me përshtatjet e duhura për të reflektuar ndryshimet; dhe
  - c) sektorët bazë si rasti i vlerës së një druri frutor i shprehur në vlera eksporti të arkave, shinikut apo hektarit, dhe vlera e gjedhëve e shprehur në kilogram mishi.
- 19 Në disa raste, burimet e informacionit të renditura në paragrafin 18 mund të japin përfundime të ndryshme për vlerën e drejtë të një aktivi biologjik ose prodhimit bujqësor. Një njësi ekonomike merr në konsideratë arsyet e këtyre ndryshimeve me qëllim që të arrijë në vlerësimin më të besueshëm të vlerës së drejtë brenda një game relativisht të kufizuar të vlerësimeve të arsyeshme.
- 20 Në disa raste, çmimet ose vlerat e përcaktuara në treg mund të mos jenë të disponueshme për një aktiv biologjik në kushtet aktuale të tij. Në të tilla rrethana, për përcaktimin e vlerës së drejtë, një njësi ekonomike përdor vlerën aktuale të flukseve monetare të pritshme nga aktivi të skontuara nga një normë e përcaktuar e tregut aktual përpara aplikimit të taksës.
- 21 Arsyja e kësaj përllogaritjeje me vlerën aktuale të flukseve monetare të pritshme është përcaktimi i vlerës së drejtë të një aktivi biologjik në vendndodhjen dhe kushtet aktuale. Një njësi ekonomike duhet ta marrë në konsideratë këtë arsyetim në përdorimin e një norme të duhur skontoje si dhe në vlerësimin e rrjedhave neto të pritshme. Kushtet aktuale të një aktivi biologjik përjashtojnë çdo ngritje në vlerë si rezultat i transformimit shtesë biologjik dhe aktiviteteve të ardhshme të njësisë ekonomike, si ato të lidhura me rritjen e transformimit biologjik, vjeljeve/korrjeve dhe shitjeve në periudhat e ardhshme.
- 22 Njësia ekonomike nuk i përfshin flukset monetare për financimin e aktiveve, taksimit, ose rindërtimit të aktiveve biologjike pas vjeljeve/korrjeve (për shembull, kosto e rimbjelljes së pemëve në një pyll plantacionesh pas të vjelave).
- 23 Në marrëveshjen e çmimit të një transaksioni të kryer në mënyrë të vullnetëshme midis palëve të palidhura me njëra-tjetrën, blerës dhe shitës të gatshëm marrin në konsideratë mundësinë e luhatjeve të rrjedhave monetare. Vlera e drejtë do të reflektojë mundësinë e këtyre luhatjeve. Për pasojë, njësia ekonomike i përfshin pritshmëritë për luhatjet e mundshme në rrjedhat momentare ose në rrjedhat monetare të pritshme, ose në normën e skontos, ose në kombinimet e të dyjave. Në përcaktimin e normës së skontos, njësia ekonomike përdor supozime të qëndrueshme me ato të përdorura në vlerësimin e rrjedhave të pritshme monetare, me qëllim shmangien e efektit të injorimit ose të përdorimit dy herë të disa prej supozimeve.
- 24 Mundet që kosto të jetë e përafërt me vlerën e drejtë sidomos kur:
- a) ndodh një transformim i vogël biologjik që në momentin e kostove fillestare (për shembull, kur një fidan i një peme frutore mbillet menjëherë para ditës së bilancit); ose
  - b) ndikimi në çmimi i transformimit biologjik nuk pritet të jetë material (për shembull, gjatë rritjes fillestare të ciklit të prodhimit të një plantacioni 30 vjeçar pishash).
- 25 Shpesh, aktivet biologjike lidhen fizikisht me tokën (për shembull, pemët me pyllin e plantacionit). Mund të mos ekzistojë një treg i ndarë për aktivet biologjike që janë të bashkangjitura me tokën, megjithatë ekziston një treg aktiv për aktivet e kombinuara, që janë, aktivet biologjike, toka e papunuar, dhe përmirësimet e tokës, si një paketë. Njësia ekonomike përdor informacionin në lidhje me aktivet e kombinuara në përcaktimin e vlerës së drejtë të aktiveve biologjike. Për shembull, vlera e drejtë e tokës së papunuar dhe përmirësimet e tokës mund të zvogëlohen prej vlerës së drejtë të aktiveve të kombinuara për të arritur në vlerën e drejtë të aktiveve biologjike.

Fitimet dhe humbjet

- 26 **Fitimi ose humbja të krijuara në njohjen fillestare të një aktivi biologjik në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes dhe nga një ndryshim në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes së një aktivi biologjik, duhet të përfshihen në fitimin ose humbjen e periudhës kur janë kryer.**
- 27 Humbja mund të krijohet në njohjen fillestare të aktivit biologjik për shkak se kostot e vlerësuara të shitjes janë zbritur në përcaktimin e vlerës së drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes së një aktivi biologjik. Një fitim mund të krijohet në njohjen fillestare të aktivit biologjik, si për shembull në rastin e lindjes së një viçi.
- 28 **Një humbje ose një fitim i krijuar në njohjen fillestare të prodhimit bujqësor në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes, duhet të përfshihen në fitimin ose humbjen e periudhës në të cilën krijohen.**

- 29 Një fitim ose humbje mund të krijohet në njohjen fillestare të prodhimit bujqësor si rezultat i vjeljeve/korrjeve.

Pamundësia për matje të besueshme të vlerës së drejtë

- 30 Ekziston një supozim se vlera e drejtë mund të matet në mënyrë të besueshme për një aktiv biologjik. Megjithatë ky supozim mund të hidhet poshtë vetëm kur nuk disponohen çmimet ose vlerat e paracaktuara nga tregu të një aktiv biologjik në momentin e njohjes fillestare, dhe për të cilën nuk mund të përcaktohen qartësisht në mënyrë të besueshme vlerësime alternative të vlerës së drejtë. Në një rast të tillë, ky aktiv biologjik duhet të matet në koston e vet minus çdo shumë amortizimi të akumuluar ose humbje të akumuluar të zhvlerësimit. Sapo që vlera e drejtë e një aktiv të tillë biologjik bëhet besueshmërisht i matshëm, një njësi ekonomike duhet ta masë në vlerën e vet të drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes. Sapo që një aktiv afatgjatë jo-biologjik kënaq kriteret për t'u klasifikuar në cilësinë e mbajtjes për shitje (ose përfshihet në një grup për t'u nxjerrë jashtë përdorimit që është i klasifikuar si i mbajtur për shitje), në përputhje me SNRF 5 Aktivet Afatgjata që Mbahen për t'u Shitur dhe Operacionet jo të Vijueshme, vlera e drejtë e këtij aktiv do të konsiderohet besueshmërisht i matshëm.
- 31 Në paragrafin 30, ky konsiderim do të hidhet poshtë vetëm në njohjen fillestare. Një njësi ekonomike, e cila e ka matur më parë aktivin biologjik në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes, do të vazhdojë ta masë aktivin biologjik në vlerën e vet të drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes derisa të dalë jashtë përdorimit.
- 32 Në të gjitha rastet, një njësi ekonomike duhet të masë prodhimin bujqësor në momentin e të vjelave/korrave në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes. Ky Standard reflekton këndvështrimin e matjes së përhershme në mënyrë të besueshme të prodhimit bujqësor në momentin e të vjelave/korrave.
- 33 Në përcaktimin e koston, amortizimit të akumuluar dhe humbjeve të akumuluar të zhvlerësimit, një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë SNK 2 *Inventarët*, SNK 16 *Toka, ndërtesa, makineri e pajisje* dhe SNK 36 *Zhvlerësimi i aktiveve*.

Grantet qeveritare

- 34 Një grant qeveritar i pakushtëzuar i dhënë në lidhje me një aktiv biologjik të matur në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes duhet të njihet si e ardhur kur dhe vetëm kur granti qeveritar kthehet në të drejtë të arkëtueshme.
- 35 Në rast se një grant qeveritar i dhënë në lidhje me një aktiv biologjik i matur në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes, është i kushtëzuar dhe kërkon që njësia ekonomike të mos jetë e përfshirë në një aktivitet bujqësor të specifikuar, atëherë njësia ekonomike do ta njohë grantin qeveritar si një të ardhur kur dhe vetëm kur kushtet bashkangjitur këtij granti janë plotësuar.
- 36 Kushtet e granteve qeveritare janë të ndryshme. Për shembull, një grant qeveritar mund të kërkojë që një njësi ekonomike të punojë në një vendndodhje të caktuar për pesë vjet dhe gjithashtu të kthejë shumën e grantit qeveritar në rast se tërhiqet para periudhës pesëvjeçare. Në këtë rast, granti qeveritar nuk do të njihet si e ardhur deri sa të kalojë periudha pesë-vjeçare. Megjithatë, nëse granti qeveritar lejon që një pjesë e kësaj shume të mbahet me kalimin e kohës, njësia ekonomike duhet të njohë grantin qeveritar si të ardhur të shpërndarë në kohë.
- 37 Në rast se granti qeveritar në lidhje me një aktiv biologjik matet në koston e vet minus çdo amortizim të akumuluar ose humbje të akumuluar nga zhvlerësimi (shih paragraf 30), atëherë duhet zbatuar SNK 20 *Kontabiliteti i Granteve Qeveritare dhe Paraqitja e Informacioneve për Ndihmën Qeveritare*.
- 38 Ky Standard kërkon një trajtim të ndryshëm nga SNK 20, nëse granti qeveritar i lidhur me një aktiv biologjik matet në vlerën e vet të drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes ose granti qeveritar kërkon nga njësia ekonomike që të mos angazhohet në një aktivitet të veçantë bujqësor. SNK 20 zbatohet vetëm në rastin kur një grant qeveritar në lidhje me një aktiv biologjik matet në koston e vet minus amortizimin e akumuluar dhe çdo humbje të akumuluar nga zhvlerësimi.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- 39 [Fshirë]

Të përgjithshme

- 40** Njësia ekonomike duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare humbjen ose fitimin që vjen nga njohja fillestare e aktiveve biologjike dhe prodhimit bujqësor gjatë periudhës aktuale, dhe nga ndryshimet në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes të aktiveve biologjike.
- 41** Njësia ekonomike duhet të japë një përshkrim të qartë të çdo grupi të aktiveve biologjike.
- 42** Dhënia e informacioneve shpjeguese të pasqyrave financiare e kërkuar në paragrafin 41 mund të marrë formën e një përshkrimi tregimtar ose sasior.
- 43** Njësia ekonomike inkurajohet të japë një përshkrim sasior për çdo grup aktivesh biologjike, që bën dallimin e aktiveve biologjike të konsumueshme me ato prodhuese, ose të aktiveve biologjike të rritura dhe të parritura. Për shembull, njësia ekonomike mund të japë të dhëna shpjeguese për vlerën kontabël (neto) të aktiveve biologjike të konsumueshme dhe të aktiveve biologjike prodhuese për çdo grup. Për më tepër, njësia ekonomike mund t'i ndajë këto vlera kontabël (neto) edhe midis aktiveve të rritura dhe të parritura. Këto dallime japin informacion të nevojshëm dhe ndihmës për vlerësimin e kohës së rrjedhave të ardhshme të mjeteve monetare. Njësia ekonomike jep të dhëna shpjeguese edhe për bazat mbi të cilat ngihen këto dallime.
- 44** Aktivet biologjike të konsumueshme janë ato që lidhen me të vjelat/korrat si prodhim bujqësor dhe shiten si aktive biologjike. Shembuj të tyre janë gjëja e gjallë e rritur me qëllimin e prodhimit të mishit, gjëja e gjallë në mbajtje për shitje, peshku, të mbjellat si gruri dhe misri, dhe pemët që rriten për t'u sharruar për lëndë druri. Aktive biologjike prodhuese janë të tjerat të ndryshme nga aktivet biologjike të konsumueshme; për shembull, gjëja e gjallë prej të cilës prodhohet qumështi, vreshtat, pemët frutore, dhe pemët prej të cilave mblidhet dru për zjarr, por pema në vetvete mbetet. Aktivet biologjike prodhuese nuk konsiderohen prodhim bujqësor, por më tepër si vetë-rigjeneruese.
- 45** Aktivet biologjike mund të klasifikohen si aktive biologjike të rritura ose si aktive biologjike të parritura. Aktivet biologjike të rritura janë ato aktive të cilat realizohen për veçori në korrije/vjelje (aktive biologjike të konsumueshme) ose që janë në gjëndje që të ruajnë nivele të qëndrueshme të korrijeve/vjeljeve (aktivet biologjike prodhuese).
- 46** Një njësi ekonomike duhet të japë dhe informacionin shpjegues vijues, nëse ky informacion nuk është paraqitur diku tjetër në informacionin e publikuar me pasqyrat financiare:
- (a) natyrën e aktiviteteve që përfshijnë çdo grup i aktiveve biologjike; dhe
  - (b) matjet ose vlerësimet jo-financiare të sasive fizike të:
    - (i) çdo grupi të aktiveve biologjike të njësise ekonomike në fund të periudhës; dhe
    - (ii) rezultatet e prodhimit bujqësor gjatë periudhës.
- 47** Njësia ekonomike duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare metodën dhe supozimet kryesore të zbatuara në përcaktimin e vlerës së drejtë të çdo grupi të prodhimit bujqësor në momentin e të vjelave/korrave dhe të çdo grupi aktivesh biologjike.
- 48** Njësia ekonomike duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes së prodhimit bujqësor të vjelur/ korrur gjatë periudhës, të përcaktuar në momentin e të vjelave/korrave.
- 49** Njësia ekonomike duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare:(
- a) ekzistencën dhe vlerën kontabël (neto) të aktiveve jo-materiale për të cilat titulli i pronësisë është i kufizuar dhe vlerat kontabël (neto) të aktiveve jo-materiale të vëna si garantues të detyrimeve;
  - (b) shumën e angazhuar për zhvillimin ose blerjen e aktiveve biologjike; dhe
  - (c) strategjitë e drejtimit të rrezikut financiar në lidhje me veprimtarinë bujqësore.
- 50** Njësia ekonomike duhet të paraqesë një rakordim të ndryshimeve të vlerës kontabël (neto) të aktiveve biologjike në fillim dhe në fund të periudhës aktuale. Rakordimi duhet të përfshijë:
- (a) humbjen ose fitimin nga ndryshimi i vlerës së drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes;
  - (b) rritjet për shkak të blerjeve;
  - (c) rëniet e shitjeve dhe të aktiveve biologjike si të mbajtura për shitje (ose të përfshira në një grup për t'u nxjerrë jashtë përdorimit të klasifikuara si të mbajtura për shitje) në përputhje me SNRF 5;
  - (d) rëniet në të vjela/korra;
  - (e) rritjet që rezultojnë nga kombinime biznesi;

- (f) **diferencat neto nga këmbimi që vijnë nga konvertimi i pasqyrave financiare në një monedhë të ndryshme nga e paraqitjes dhe nga konvertimi i operacioneve jashtë vendit në monedhën e paraqitjes të njësisë ekonomike; dhe**
- (g) **ndryshime të tjera.**
- 51 Vlera e drejtë minus kostot e vlerësuara në shitje të aktivitet biologjik mund të ndryshojnë për shkak të ndryshimeve fizike si dhe ndryshimeve të çmimit në treg. Dhënia më vete e informacioneve shpjeguese mbi ndryshimet fizike dhe të çmimit ndihmojnë në vlerësimin e performancës gjatë periudhës dhe perspektivave të ardhshme, sidomos kur bëhet fjalë për një cikël prodhimi bujqësor më të gjatë se një vit. Në të tilla raste njësisë ekonomike inkurajohet që të japë informacione shpjeguese sipas grupit ose përndryshe shumë e ndryshimit të vlerës së drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes të përfshira në fitim ose humbje për shkak të ndryshimeve fizike dhe ndryshimeve të çmimeve. Ky informacion është përgjithësisht më pak i dobishëm në rastin e një cikli prodhimi më të gjatë se një vit (për shembull rritja e pulave ose e të mbjellave të drithërave).
- 52 Transformimi biologjik rezulton në lloje të ndryshme të ndryshimit fizik - rritja, zvetënimi, prodhimi dhe riprodhimi, ku secila prej tyre është e dukshme dhe e matshme. Secila prej këtyre ndryshimeve fizike ka lidhje direkte me përfitimet e ardhshme ekonomike. Një ndryshim në vlerën e drejtë të aktivitet biologjik për shkak të të vjeljeve/ korrijeve, do të konsiderohet gjithashtu një ndryshim fizik.
- 53 Veprimtaria bujqësore shpesh ekspozohet ndaj rreziqeve klimatike, sëmundjeve dhe të tjera. Nëse ndodh një ngjarje e cila rrit materialisht zërin e të ardhurave ose shpenzimeve, natyra dhe shuma e saj duhet të paraqiten në përputhje me SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare*. Të tillë shembuj përfshijnë rënien e një sëmundjeje vdekjeprurëse, përmbytje, thatësi ose ngricë të fortë dhe murtajë insektesh.

Dhënie informacionesh shpjeguese shtesë për aktivet biologjike ku vlera e drejtë nuk mund të matet me besueshmëri

- 54 Nëse njësisë ekonomike i mat aktivet biologjike në koston e tyre minus çdo amortizim të akumuluar dhe humbje të akumuluar zhvlerësimi (shih paragrafin 30) në fund të periudhës, atëherë njësisë ekonomike duhet të japë të dhëna shpjeguese për këto aktive biologjike:
- (a) një përshkrim të aktiveve biologjike;
  - (b) një shpjegim të arsyes të mos matjes në mënyrë të besueshme të vlerës së drejtë;
  - (c) nëse është e mundur, gamën e vlerësimeve sipas së cilës vlera e drejtë ka gjasa të mos jetë e vërtetë;
  - (d) metodën e përdorur të amortizimit;
  - (e) jetën e dobishme ose normat e përdorura të amortizimit; dhe
  - (f) vlerën kontabël bruto dhe çdo amortizim të akumuluar (të mbledhur me humbjet e akumuluar nga zhvlerësimi) në fillim dhe në fund të periudhës.
- 55 Nëse, gjatë periudhës aktuale, njësisë ekonomike mat aktivet biologjike në kosto minus çdo amortizim të akumuluar dhe humbje të akumuluar zhvlerësimi (shih paragrafin 30), ajo duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare çdo humbje ose fitim të njohur gjatë nxjerrjes jashtë përdorimit të këtyre aktiveve biologjike si dhe rakordimin e kërkuar nga paragrafi 50, që do të japë informacion shpjegues në lidhje me shumën e veçanta të këtyre aktiveve biologjike. Veç kësaj, rakordimi do të përfshijë shumën e mëposhtme të përfshira në fitimin apo humbjen e lidhur me këto aktive biologjike:
- (a) humbjet nga zhvlerësimi;
  - (b) kthimet mbrapsht të humbjeve nga zhvlerësimi; dhe
  - (c) amortizimin.
- 56 Nëse vlera e drejtë e aktiveve biologjike e matur më parë me kosto minus çdo amortizim të akumuluar dhe humbje të akumuluar zhvlerësimi bëhet besueshmërisht e matshme gjatë periudhës aktuale, atëherë njësisë ekonomike duhet të paraqesë shënimet shpjeguese të këtyre aktiveve biologjike në pasqyrat financiare si më poshtë:
- (a) një përshkrim të aktiveve biologjike;
  - (b) një shpjegim të arsyes të mos matjes në mënyrë të besueshme të vlerës së drejtë; dhe
  - (c) efektin e ndryshimit.

Grantet qeveritare

- 57 Njësia ekonomike duhet të paraqesë si më poshtë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare në lidhje me veprimtarinë bujqësore të mbuluar nga ky Standard:
- (a) natyrën dhe shtrirjen e granteve qeveritare të njohura në pasqyrat financiare;
  - (b) kushtet e paplotësuara dhe eventualitete të tjera bashkangjitur granteve qeveritare; dhe
  - (c) pakësimet e rëndësishme të pritura në nivelin e granteve qeveritare.

Data e hyrjes në fuqi dhe dispozita kalimtare

- 58 Ky Standard bëhet operativ për pasqyrat financiare që mbulojnë periudhat vjetore që fillojnë më datë 1 janar 2003 ose më pas. Inkurajohet zbatimi më i hershëm. Nëse një njësi ekonomike zbaton këtë Standard për një periudhë që fillon më parë se 1 Janar 2003, duhet të jap informacion shpjegues për këtë fakt.
- 59 Ky Standard nuk krijon asnjë dispozitë kalimtare të veçantë. Adoptimi i këtij Standardi bëhet në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël, Ndryshimet në vlerësimet kontabël dhe Gabimet*.

Shtojcë

Shembuj Ilustrues

Kjo shtojcë është përgatitur nga stafi i KSBK-ve por nuk është aprovuar nga Bordi i KSNK-ve, shoqëron por nuk është pjesë e SNK 41.

- A1 Shembulli i parë ilustron sesi kërkesat e dhënies së informacionit shpjegues të këtij Standardi duhet të vihen në praktikë për një njësi ekonomike baxhoje. Ky Standard inkurajon ndarjen e ndryshimit në vlerë të drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes të një aktivi biologjik në një ndryshim fizik nga ndryshimi i çmimit. Kjo ndarje është reflektuar në Shembullin 1. Shembulli 2 ilustron si mund të ndahet ndryshimi fizik nga ndryshimi i çmimit.
- A2 Pasqyrat financiare të Shembullit 1 nuk janë konform të gjitha kërkesave të Standardeve të tjera në lidhje me paraqitjen dhe dhënien e informacioneve shpjeguese. Metoda të tjera për paraqitjen dhe dhënien e informacioneve shpjeguese mund të jenë të përshtatshme.

Shembulli 1 Baxho XYZ sh.p.k

Bilanci kontabël

Baxho XYZ sh.p.k	Shënimet shpjeguese	31 Dhjetor 20X1	31 Dhjetor 20X0
Bilanci kontabël			
AKTIVET			
Aktive afatgjata			
Gjë e gjallë – në rritje ^(a)		52.060	47.730
Gjë e gjallë – në prodhim ^{a)}		372.990	411.840
	3		
Nëntotal – aktivet biologjike		425.050	459.570
Toka, ndërtesa, makineri e pajisje		1.462.650	1.409.800
Totali i aktiveve afatgjata		1.887.700	1.869.370

Baxho XYZ sh.p.k

Shënimet
shpjeguese

31 Dhjetor 20X1

31 Dhjetor 20X0

Bilanci kontabël**Aktivet afatshkurtra**

Inventarët

82.950

70.650

Llogari të arkëtueshme tregëtare dhe llogari të
tjera të arkëtueshme

88.000

65.000

Mjete monetare

10.000

10.000

Totali i aktiveve afatshkurtëra**180.950****145.650****Totali i aktiveve****2.068.650****2.015.020****KAPITALI NETO DHE DETYRIMET****Kapitali neto**

Kapital i emetuar

1.000.000

1.000.000

Fitime të akumuluar

902.828

865.000

Totali i Kapitalit neto**1.902.828****1.865.000****Detyrime afatshkurtëra**Llogari të pagueshme tregtare dhe llogari të
tjera të pagueshme

165.822

150.020

Baxho XYZ sh.p.k	Shënimet shpjeguese	31 Dhjetor 20X1	31 Dhjetor 20X0
Bilanci kontabël			
Totali i pasiveve afatshkurtëra		165.822	150.020
Totali i kapitalit neto dhe pasiveve		2.068.650	2.015.020

a) Një njësi ekonomike është e inkurajuar, por jo e kërkuar, që të pajisi çdo grup të aktiveve biologjike me një përshkrim sasior, për të bërë dallimin midis aktiveve biologjike të konsumueshme me ato prodhueset, ose midis aktiveve biologjike të rritura dhe të parritura. Një njësi ekonomike jep të dhëna shpjeguese se si të realizohet një dallim i tillë.

Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve

Baxho XYZ sh.p.k	Shënimet shpjeguese	Viti që mbyllet më 31 Dhjetor 20X1
Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve		
Vlera e drejtë e qumështit të prodhuar		518.240
Fitimet e krijuara nga ndryshimet në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes së gjësë së gjallë të baxhos	3	39.930
		558.170
Inventarët e përdorur		(137.523)
Kostot e stafit		(127.283)
Shpenzimet e amortizimit		(15.250)
Shpenzime të tjera operative		(197.092)
		(477.148)
Fitimi nga operacionet		81.022
		(43.194)

* Sipas këtij formati, njësi ekonomike paraqet një analizë të shpenzimeve duke përdorur një klasifikim të bazuar në natyrën e shpenzimeve. SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare kërkon që njësi ekonomike të paraqesë ose në bilanc ose në shënimet shpjeguese, një analizë të shpenzimeve duke përdorur klasifikimin ose në baze të natyrës së shpenzimit ose të funksionit. SNK 1 inkurajon analizat e shpenzimit në bilanc dhe në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve.

Baxho XYZ sh.p.k	Shënimet shpjeguese	Viti që mbyllet
Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve		më 31 Dhjetor 20X1
Fitimi i periudhës		37.828

Pasqyra e ndryshimeve në kapital[†]

XYZ Baxho sh.p.k	Viti që mbyllet më 31 Dhjetor 20X1		
Pasqyra e ndryshimeve në kapital			
	Kapitali aksionar	Fitime te akumuluara	Totali
Gjendja më 1 Janar 20X1	1.000.000	865.000	1.865.000
Fitimi i periudhës		37.828	37.828
Gjendja më 31 Dhjetor 20X1	1.000.000	902.828	1.902.828

Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare[‡]

Baxho XYZ sh.p.k	Shënimet shpjeguese	Viti që mbyllet
Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare		më 31 Dhjetor 20X1
Flukset monetare prej aktiviteteve operative		

* Ky është një ndër format e ndryshme të pasqyrës së ndryshimeve në kapital të SNK 1.

† Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare raporton flukset monetare prej aktiviteteve operative duke përdorur metodën direkte. SNK 7 Pasqyrat e fluksit të mjeteve monetare kërkon që njësi ekonomike të raportojë flukset monetare duke përdorur ose metodën direkte ose indirekte. SNK 7 inkurajon përdorimin e metodës direkte.

Baxho XYZ sh.p.k**Shënimet
shpjeguese****Viti që mbyllet****Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare****më 31 Dhjetor 20X1**

498.027

Hyrje të mjete monetare nga shitja e qumështit

97.913

Hyrje të mjete monetare nga shitja e gjësë së gjallë

(460.831)

Dalje të mjeteve monetare për pagesën e furnitorëve dhe punonjësve

(23.815)

Dalje të mjeteve monetare për pagesën e blerjes së gjësë së gjallë.

111.294

(43.194)

Tatimet mbi të ardhurat të paguara

Mjete monetare neto prej veprimtarisë së shfrytëzimit

68.100

Flukset monetare neto prej veprimtarisë investuese

(68.100)

Blerje toka, ndërtesa, makineri e pajisje

Mjete monetare neto për aktivitetet investuese

(68.100)

Rritja neto në mjete monetare**0****Mjete monetare në fillim të periudhës**

10.000

Mjete monetare në fund të periudhës

10.000

Shënimet shpjeguese

1 Aktivitetet kryesore dhe operacionale

Baxho XYZ sh.p.k (Kompania) është angazhuar në prodhimin e qumështit për klientë të ndryshëm. Më 31 Dhjetor 20X1, Kompania ka 419 lopë në gjëndje për të prodhuar qumësht (aktive të rritura) dhe 137 mëshqerra që rriten për të prodhuar qumësht në të ardhmen (aktive të parritura). Kompania prodhon 157.584 kg qumësht me një vlerë të drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes në shumën e 518.240 (e përcaktuar në kohën e mjeljes) për fundin e vitit 31 Dhjetor 20X1.

2 Politika kontabël

Gjëja e gjallë dhe qumësht

Gjëja e gjallë matet në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes. Vlera e drejtë e gjëse së gjallë përcaktohet bazuar në cmimet e tregut të gjëse së gjallë me moshë, riprodhim dhe cilësi gjenetike të ngjashme. Fillimisht qumështi matet në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes në kohën e mjeljes Vlera e drejtë e qumështit përcaktohet nga çmimet e tregut në lokalitet.

3 Aktivet biologjike

Rakordim i vlerave kontabël (neto) të gjëse së gjallë të baxhos 20X1

Vlera kontabël (neto) me 1 janar 20X1	459.570
---------------------------------------	---------

Rritjet për shkak të blerjeve	26.250
-------------------------------	--------

Fitimet e krijuara nga ndryshimet në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes nga ndryshimet fizike*	15.350
--	--------

Fitimet e krijuara nga ndryshimet në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes nga ndryshimet e çmimit*	24.580
--	--------

Rënie për shkak të shitjeve	(100.700)
-----------------------------	-----------

Vlera kontabël (neto) më 31 dhjetor 20X1	425.050
--	---------

4 Strategjitë e drejtimit të rrezikut financiar

Kompania është e ekspozuar nga rreziqe financiare që vijnë nga ndryshimet nga çmimet e qumështit. Kompania nuk parashikon që çmimet e qumështit do të bien në mënyre drastike në të ardhmen e afërt, dhe për këtë arsye nuk ka hyrë në marrëdhënie kontraktuale të derivative apo të tjera, me qëllim drejtimin e një rënie të çmimeve të qumështit. Kompania rishikon rregullisht parashikimet për çmimet e qumështit kundrejt nevojës së një drejtim aktiv të rrezikut financiar.

* Ndarja e rritjes së vlerës së drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes midis pjesës që i takon ndryshimet fizike dhe pjesës që i takon ndryshimit të çmimit, inkurajohet por nuk kërkohet nga ky Standard.

Shembulli 2: Ndryshimi fizik dhe ndryshimi në çmim

Shembulli ilustron mënyrën për të ndarë ndryshimin fizik nga ndryshimi në çmim. Ndarja e vlerës së drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes midis pjesës që i takon ndryshimeve fizike dhe pjesës që i takon ndryshimit të çmimit, inkurajohet por nuk kërkohet nga ky Standard.

Kemi një tufë bagëtish e përbërë nga kafshë 2 vjeçare më 1 janar 20X1. Nje kafshë e moshës 2.5 vjeç u ble më 1 korrik 20X1 për 108, dhe një kafshë u lind më 1 korrik 20X1. Asnjë kafshë nuk është shitur apo nxjerrë jashtë përdorimit gjatë periudhës. Vlera e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes për njësi jane si më poshtë:

Kafshë 2 vjeçare më 1 janar 20X1	100	
Kafsha e lindur më 1 korrik 20X1	70	
Kafshë 2.5 vjeçare më 1 korrik 20X1	108	
Kafsha e lindur më 31 dhjetor 20X1	72	
Kafshë 0.5 vjeçare më 31 Dhjetor 20X1	80	
Kafshë 2 vjeçare më 31 dhjetor 20X1	105	
Kafshë 2.5 vjeçare më 31 dhjetor 20X1	111	
Kafshë 3 vjeçare më 31 dhjetor 20X1	120	

Vlera e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes
më 1 janar 20X1 (10 X 100)

1,000

Blerje më 1 korrik 20X1 (1 x 108)

108

Rritja në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes nga ndryshimet
e çmimit:

10 × (105 – 100) 50

1 × (111 – 108) 3

1 × (72 – 70) 2

55

Rritja në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes nga ndryshimet
fizike:

10 × (120 – 105)	150	
1 × (120 – 111)	9	
1 × (80 – 72)	8	
1 × 70	70	237
Vlera e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes së tufës më 31 dhjetor 20X1		
11 × 120	1.320	
1 × 80	80	1.400

PËRMBAJTJA*paragrafet***BAZA PËR KONKLuzionET MBI SNK 41 BUJQËSIA****E KALUARA****B1–B2****NEVOJA PËR NJË STANDARD NDËRKOMBËTAR TË KONTABILITETIT PËR BUJQËSINË****B3–B7****OBJEKTI****B8–B12****MATJA****B13–B60****Aktivitet biologjike****B13–B40**

Vlera e drejtë kundrejt kostos

B13–B21

Trajtimi i kostove të shitjes

B22–B26|

Hierarkia në matjen e vlerën së drejtë

B27–B31|

Shpeshtësia e matjes së vlerës së drejtë

B32

Vlerësimi i pavarur

B33

Pamundësia për matjen e besueshme të vlerës së drejtë

B34–37

Fitimet dhe humbjet

B38–B40

Prodhimi bujqësor**B41–B46****Kontratat e shitjes****B47–B54****Toka e lidhur me veprimtarinë bujqësore****B55–B57****Aktivitet jo-materiale****B58–B60****SHPENZIMET E MËPASËME****B61–B62****GRANTET QEVERTARE****B63–B73****DHËNIA E INFORMACIONEVE SHPJEGUESE****B74–B81**

Dhënia e informacioneve shpjeguese më vete për ndryshimet fizike dhe të çmimit

B74–B77

Ndarja e fitimit ose humbjes

B78–B81

Informacione shpjeguese të tjera

B80–B81**PËRMbledhje e ndryshimeve të E65****B82**

Baza për Konkluzionet

Kjo shtojcë, e përgatitur nga stafi i KSBK-ve por i pa-aprovuar nga Bordi i KSNK-ve, përmbledh arsyet e Bordit për:

- (a) *fillesën dhe propozimin për një Standard Ndërkombëtar Kontabiliteti për bujqësinë; dhe*
- (b) *pranimin ose hedhjen poshtë të disa këndvështrimeve alternative.*

Antarët e veçantë të Bordit i dhanë më shumë rëndësi disa faktorëve se sa të tjerëve.

E kaluara

- B1 Në vitin 1994, Bordi i KSNK-ve (Bordi) vendosi të zhvillojë një Standard Ndërkombëtar Kontabiliteti për bujqësinë dhe caktoi një Komitet Drejtues për të ndihmuar në përkufizimin e çështjeve dhe zhvillimin e zgjidhjeve të mundshme. Në 1996, Komiteti Drejtues publikoi një Draft Deklaratë të Principeve ('DDTP') që konstaton çështjet, alternativat, si dhe propozimet e Komitetit Drejtues për zgjidhjen e çështjeve duke ftuar edhe komentet e publikut. Si përgjigje u morën 42 letra me komente. Komiteti Drejtues rishikoi komentet dhe disa prej rekomandimeve të veta, dhe ia paraqiti ato Bordit.
- B2 Në korrik 1999, Bordi aprovoi një Draft Ekspozim E65 *Bujqësia* me një afat mbylljeje për pranimin e komenteve më 31 janar 2000. Bordi mori 62 letra me komente për E65. Këto letra erdhën prej organizatash të ndryshme ndërkombëtare prej 28 shtetesh të ndryshme. Në prill 2000, stafi i KSNK dërgoi një pyetësor tek njësitë ekonomike të angazhuara në veprimtari bujqësore me qëllim përcaktimin e besueshmërisë në matjen e vlerës së drejtë të propozuar në E65, dhe mori 20 përgjigje prej 11 shtetesh. Në dhjetor 2000, pas marrjes në konsideratë të komenteve mbi E65 si dhe përgjigjeve të pyetësorit, Bordi aprovoi SNK 41 Bujqësia (Standardi). Paragrafi B82 më poshtë përmbledh ndryshimet e Bordit në E65 në finalizimin e Standardit.

Nevoja për një Standard Ndërkombëtar të Kontabilitetit për bujqësinë

- B3 Objektivi primar i KSNK është zhvillimi i Standardeve Ndërkombëtar të Kontabilitetit të duhura për pasqyrat financiare të përgjithshme të të gjithë bizneseve. Ndërsa shumica e Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit zbatohen për njësitë ekonomike të të gjitha aktiviteteve, disa prej Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit, për shembull SNK 30 *Dhënia e Informacioneve Shpjeguese në Pasqyrat Financiare të Bankave* dhe SNK 40 *Institucione të Ngjashme Financiare*,^{*} merret me çështjet e ngritura në veprimtari të veçanta. KSNK gjithashtu ka ndërmarrë projekte për industri specifike në industrinë e sigurimeve dhe nxjerrjes.
- B4 Larmia në kontabilitetin e veprimtarisë bujqësore ka ardhur sepse:
- (a) para zhvillimit të këtij Standardi, aktivet e lidhura me veprimtarinë bujqësore dhe ndryshimet në këto aktive përjashtoheshin nga objekti i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit:
    - (i) SNK2 *Inventarët* përjashton inventarët "prodhues" të gjësë së gjallë, produkte bujqësore dhe të pyjeve, deri në nivelin që ato mund të maten në vlerën neto të realizueshme në përputhje me praktikën e mirëngritura në industri të veçanta;
    - (ii) SNK 16 *Toka, ndërtesa, makineri e pajisje* nuk zbatohet për 'pyjet dhe burime natyrore rigjeneruese të ngjashme';
    - (iii) SNK 18 *Të ardhurat* nuk merret me të ardhurat që vijnë nga 'rritja natyrore e tufave të bagëtisë, dhe prodhimit pyjor dhe bujqësor; dhe
    - (iv) SNK 40 *Aktiv afatgjatë material i investuar* nuk zbatohet për 'pyjet dhe burime natyrore rigjeneruese të ngjashme';
  - (b) udhëzimet kontable për veprimtarinë bujqësore të zhvilluara nga përcaktuesit e standardeve kombëtare, janë përgjithësisht fragmentare, të zhvilluara për të zgjidhur çështje të veçanta të lidhura me një formë veprimtarie bujqësore të rëndësishme për atë shtet; dhe
  - (c) natyra e veprimtarisë bujqësore krijon pasiguri ose konflikte gjatë zbatimit të modeleve tradicionale të kontabilitetit, veçanërisht për shkak se ngjarjet kritike të lidhura me transformimin biologjik (rritja, zvetënim, prodhimi dhe riprodhimi) që ndryshojnë substancën e aktiveve biologjike, nuk mundet të përdoren në një model kontabiliteti të bazuar në koston historike dhe realizimit.

^{*} Në gusht 2005. SNRF SNRF 7 *Instrumente financiare: Informacionet Shpjeguese* mbishkruajnë SNK 30

- B5 Shumica e organizatave të biznesit të përfshira në veprimtarinë bujqësore janë të vogla, të pavarura, të fokusuara te taksat dhe mjetet monetare, njësi biznesi familjare, shpesh të perceptuara si biznese që nuk kërkohet që të prodhojnë pasqyra financiare të përgjithshme. Disa besojnë se për këtë shkak, një Standard Ndërkombëtar Kontabiliteti mbi bujqësinë nuk do të kishte një zbatim të përhapur. Megjithatë, edhe këto njësi ekonomike të vogla bujqësore kërkojnë kapital dhe subvencionim të jashtëm, veçanërisht nga bankat dhe agjensitë qeveritare, dhe këto pajisës fondesh kërkojnë për ditë e më shumë pasqyra financiare. Për më tepër, një numër i lartë i investimeve të kompanive të listuara dhe të tjera kanë rezultuar në rritje përsa i përket zgjerimit, objektivit dhe tregtisë së veprimtarisë bujqësore. Kjo ka krijuar një nevojë të lartë për pasqyra financiare llogjikisht të bazuara dhe principe përgjithësisht të pranueshme të kontabilitetit. Për arsyet e mësipërme, në 1994 bordi shtoi në listën e tij të projekteve edhe një projekt për bujqësinë.
- B6 DDTP kërkoi specifikisht këndvështrimet mbi mundësinë e zhvillimit të një Standardi të plotë dhe të kuptueshëm Ndërkombëtar të Kontabilitetit për bujqësinë. Disa prej komentuesve ndjenë se larmia e veprimtarive bujqësore parandalonte edhe krijimin e një Standardi Ndërkombëtar Kontabiliteti për të gjitha veprimtaritë bujqësore. Disa thanë se principe të ndryshme duhet t'i jepen veprimtarive bujqësore me cikle të shkurtra dhe të gjata prodhimi. Disa cituan edhe nevojën për të zhvilluar Standardet Ndërkombëtar të Kontabilitetit të cilat janë të thjeshta për t'u zbatuar dhe të gjera për t'u zbatuar. Komentuesit e DDTP konstatuan gjithashtu se bujqësia është një industri e rëndësishme në shumë shtete, sidomos në vendet në zhvillim dhe të industrializuara kohët e fundit. Në shumë prej këtyre shteteve, bujqësia është industria më e rëndësishme.
- B7 Pas marrjes në konsideratë të komenteve të DDTP, Bordi rikonfirmoi përfundimin e tij se nevojitet një Standard Ndërkombëtar Kontabiliteti. Bordi beson se principet e caktuara në këtë Standard gjejnë një zbatim të gjerë dhe japin një tërësi të qartë principesh.

Objekti

- B8 Standardi përshkruan, midis të tjerave, trajtimin kontabël të aktiveve biologjike dhe njohjes fillestare të prodhimit bujqësor të korrur/vjelur prej aktiveve biologjike të njësive ekonomike në momentin e të vjelave/korrave. Megjithatë, Standardi nuk merret me procesimin e prodhimit bujqësor pas korrjeve/vjeljeve, për aq kohë sa Bordi nuk e konsideron atë të përshtatshëm për të ndërmarrë një rishikim pjesot të SNK 2 *Inventarët* i cili merret me trajtimin kontabël për inventarët sipas sistemit të kostos historike.* Procesimi pas të korrave/vjelave trajtohet sipas SNK 2 ose Standarde Ndërkombëtar të Kontabilitetit (për shembull, nëse një njësi ekonomike mbledh trungje dhe vendos t'i përdor ato për të ndërtuar ndërtesën e vet, atëherë për kontabilitetin e këtyre trungjeve zbatohet SNK 16 *Toka, Ndërtesa, Makineri e Pajisje*.
- B9 Disa mendojnë se një procesim i tillë është veprimtari bujqësore, veçanërisht nëse kjo bëhet nga e njëjta njësi ekonomike që zhvillon prodhim bujqësor (për shembull procesimi i rrushit në verë nga tregtuesi i verës që e rrit rrushin. Ndërkohë që një procesim i tillë mund të duket si një shtesë logjike dhe natyrale e veprimtarisë bujqësore, dhe ngjarjet e ndodhura mund të kenë ngjashmëri me transformimin biologjik, ky procesim nuk do të përfshihet në përkufizimin e veprimtarisë bujqësore në këtë Standard.
- B10 Në veçanti, Bordi mori në konsideratë çështjen nëse në objektin e këtij Standardi duhen përfshirë rrethanat e një procesi të gjatë maturimi pas vjeljeve/korrjeve (për shembull, prodhimi i verës nga rrushi dhe prodhimi i djathit nga qumështi). Ata që besojnë se Standardi duhet të mbulojë këtë procesim arsyetojnë se:
- (a) një proces i gjatë maturimi është i ngjashëm me transformimin biologjik dhe është themelor në vlerësimin e performancës së njësive ekonomike; dhe
  - (b) shumë njësi ekonomike bujqësore janë integruar dhe përfshirë vertikalisht, për shembull, prodhimi edhe i rrushit edhe i verës.
- B11 Bordi vendosi të mos përfshijë këto rrethana në objektin e këtij Standardi për shak të shqetësimeve për vështirësitë në ndarjen e tyre prej proceseve të tjera prodhuese (si për shembull shndërrimi i lëndës së parë në inventarë të tregtueshëm siç përkufizohet në SNK 2). Bordi vendosi që kërkesat e SNK 2 ose tjetër Standard Ndërkombëtar të Kontabilitetit të zbatueshëm do të përshtaten për të kontabilizuar këto procese.
- B12 Bordi gjithashtu mori në konsideratë nëse ky Standard do të merret me kontratat për shitje të aktiveve biologjike dhe prodhimin bujqësor, si dhe grantet qeveritare të lidhura me veprimtarinë bujqësore. Këto çështje diskutohen më poshtë (shih paragrafët B47-54 dhe B63-73).

* Termi "Sistemi i kostos historike" nuk është më i zbatueshem detyrues rishikimeve të SNK 2 në dhjetor 2003.

Matja

Aktivitet biologjike

Vlera e drejtë kundrejt kostos

- B13 Sipas këtij Standardi, njësia ekonomike duhet të përdor metodën e vlerës së drejtë në matjen e aktiveve të veta biologjike lidhur me prodhimin bujqësor siç është propozuar në DTTP dhe E65, përveçse rasteve kur vlera e drejtë nuk mundet të matet në mënyrë të besueshme në njohjen fillestare.
- B14 Mbështetësit e matjes së vlerës së drejtë gjykojnë se efektet e ndryshimit që vijnë si pasojë e transformimit biologjik reflektohen më mirë duke iu referuar ndryshimit të vlerës së drejtë të aktiveve biologjike. Ata besojnë se ndryshimet e vlerës së drejtë në aktivet biologjike kanë një lidhje direkte me ndryshimet në pritshmëritë e njësive ekonomike për përfitimet ekonomike në të ardhmen.
- B15 Gjithashtu ato konstatojnë se transaksionet në transformimin biologjik shpesh kanë një lidhje të dobët me vetë transformimin biologjik, dhe si e tillë krijojnë një lidhje të largët me përfitimet ekonomike të pritshme në të ardhmen. Për shembull, shembujt e rritjes në një pyll plantacioni ndikojnë në mënyrë direkte në pritshmëritë e përfitimeve ekonomike, por ndryshojnë dukshëm, në kohë, nga krijimi i kostove. Në bazë transaksioni, sipas modelit të kontabilitetit të kostos historike, një njësi ekonomike në zotërim të plantacioneve nuk duhet të raportojë të ardhura deri në momentin e vjeljeve/korrjeve të para dhe shitjeve, (ndoshta për 30 vjet) nga momenti i mbjelljeve. Nga ana tjetër, të ardhurat maten dhe raportohen gjatë periudhës deri në momentin e të vjelave/korrave të para nëse modeli i kontabilitetit i përdorur njeh dhe mat rritjen e aktiveve biologjike duke përdorur vlerat aktuale të drejta.
- B16 Për më tepër, ata që mbështesin matjen në vlerën e drejtë citojnë edhe arsye të tjera për vlerën e drejtë të aktiveve biologjike si: të besueshme, të dukshme, të krahasueshme dhe të kuptueshme si matës i përfitimeve ekonomike të ardhshme të pritshme nga aktivet biologjike kundrejt kostos historike duke përfshirë
- (a) shumë aktive biologjike tregtohen në tregje aktive me çmime tregu të dukshme. Një treg aktiv për këto aktive biologjike siguron një matje të besueshme të pritshmërive të tregut për përfitimet ekonomike në të ardhmen. Prezenca e këtyre tregjeve rrit në mënyrë të veçantë besueshmërinë e vlerës së tregut si një tregues i vlerës së drejtë;
  - (b) matja e kostos së aktiveve biologjike është shpesh më pak e besueshme se matja e vlerës së drejtë, pasi produktet e bashkuara dhe kostot e bashkuara krijojnë situata në të cilat marrëdhënia ndërmjet lëndës hyrëse dhe rezultatit është e keq-përkufizuar, e cila çon në shpërndarje komplekse dhe arbitrare të kostos në rezultate të ndryshme të transformimit biologjik. Kjo shpërndarje bëhet edhe më arbitrare nëse aktivet biologjike gjenerojnë aktive biologjike shtesë dhe aktivet biologjike shtesë përdoren gjithashtu në aktivitetin bujqësor të vetë kompanisë;
  - (c) cikle prodhimi relativisht të gjata dhe të vazhdueshme, të paqëndrueshme në prodhim dhe në treg e cila nënkuptojnë që periudha kontabël shpesh nuk përfshin një cikël të plotë. Për më tepër, matja në fund të periudhës (në krahasim me kohën e transaksionit) ka më tepër rëndësi në përcaktimin e matjes së performancës financiare ose pozicionit të periudhës aktuale. Sa më pak të vjelat/korrat e vitit janë të lidhura me transformimin total biologjik, aq më shumë ka rëndësi matja e ndryshimit të aktivitetit në fund të periudhës (rritje dhe zvetënim). Për qarkullime të larta, cikle të shkurtra prodhimi, sisteme bujqësore të mirë-kontrollueshme (për shembull pula pularie ose prodhim kërpudhe) në të cilat pjesa më e madhe e transformimit biologjik dhe e të vjelave/korrave ndodhin brenda një viti, marrëdhënia midis kostos dhe përfitimeve ekonomike në të ardhmen duket të jetë më e qëndrueshme. Kjo qëndrueshmëri e dukshme nuk ndryshon marrëdhëniet midis vlerës së tregut dhe përfitimeve ekonomike në të ardhmen, por dallon metodat më pak të rëndësishme; dhe
  - (d) burime të ndryshme për të zëvendësuar kafshë dhe bimë (të rritura vetë ose të blera), sjellin ndryshime në kostot e ndryshme të një metode të kostos historike. Aktive të ngjashme duhet të kenë pritshmëri të ngjashme të përfitimeve të ardhshme. Krahasueshmëria dhe kuptueshmëria e lartë rezultojnë atëherë kur aktivet maten dhe raportohen duke përdorur të njëjtën bazë.
- B17 Ata që janë kundër matjes së aktiveve biologjike në vlerën e drejtë besojnë se ekziston një besueshmëri e lartë në matje të kostos pasi kosto historike është rezultat i transaksionit të kryer në mënyrë të vullnetëshme midis palëve të palidhura me njëra-tjetrën, dhe për këtë arsye japin informacion për vlerën e tregut të hapur në këtë moment në kohë, dhe janë të verifikueshme në mënyrë të pavarur. Akoma më e rëndësishme është se ata besojnë që vlera e drejtë është shpeshherë jo besueshmërisht e matshme dhe për këtë arsye përdoruesit e pasqyrave financiare mund të çorientohen nga paraqitja e numrave të dhëna për vlerën e drejtë, por që janë bazuar në supozime subjektive dhe të paverifikueshme. Informacioni në lidhje me vlerën e drejtë mund të merret

nga më shumë se një numër në pasqyrat financiare. Ata besojnë se objekti i këtij Standardi është shumë i gjerë. Gjithashtu gjykojnë se:

- (a) çmimet e tregut janë shpesh të lëkundshëm dhe ciklike, dhe të papërshtatshme si bazë matjeje.
- (b) mund të jetë e vështirë që të kërkohet një vlerësim i drejtë në çdo datë bilanci, sidomos në rastet kur kërkohen dhe raportime të ndërmjetme.
- (c) marrëveshja e koston historike është ngritur dhe përdorur më së miri. Përdorimi i bazave të tjera të matjes duhet të shoqërohet nga një ndryshim në KSNK *Kuadri për përgatitjen dhe paraqitjen e pasqyrave financiare* ('*Kuadër*'). Për të ruajtur qëndrueshmërinë me Standardet e tjera Ndërkombëtare të Kontabilitetit dhe aktivet e tjera, gjykojnë që aktivet biologjike duhet të maten me koston e tyre;
- (d) matja në kosto është një matje më objektive dhe e qëndrueshme;
- (e) tregjet aktive mund të mos ekzistojnë për aktivet biologjike në disa prej shteteve. Në të tilla raste, vlera e drejtë nuk mund të matet në mënyrë të besueshme, sidomos gjatë periudhës së rritjes së aktiveve biologjike që kanë një periudhë të gjatë rritjeje (për shembull, pemët në një plantacion pemësh);
- (f) Matje me vlerën e drejtë rezulton në njohjen e fitimeve dhe humbjeve nga përkthimi dhe kundërshton principe të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në njohjen e të ardhurave; dhe
- (g) çmimet e tregut në datën e bilancit mund të mos kenë një lidhje të afërt me çmimet e shitjes së aktiveve, dhe shumë aktive biologjike nuk mbahen për shitje.

B18 Përsa i përket zgjedhjes së bazës së matjes, *Kuadri* në pozicion neutral duke identifikuar se një numër bazash të ndryshme përdoren në nivele dhe kombinime të ndryshme, duke konstatuar se kosto historike është baza më gjerësisht e adoptueshme. Alternativat specifikisht të identifikuar janë kosto historike, kosto aktuale, vlera e realizueshme, dhe vlera aktuale. Shembuj të matjes së vlerës së drejtë ekzistojnë në Standardet e tjera Ndërkombëtare të Kontabilitetit.

B19 Bordi vendosi që Standardi të kërkojë një model të vlerës së drejtë për aktivet biologjike të lidhura me veprimtarinë bujqësore si pasojë e natyrës dhe karakteristikave unike të veprimtarisë bujqësore. Megjithatë, Bordi gjithashtu vendosi që, në disa raste, vlera e drejtë nuk mund të matet në mënyrë të besueshme. Sipas përgjigjeve të pyetësorit si dhe komenteve të E65, u shprehën shqetësimet në lidhje me besueshmërinë e matjes së vlerës së drejtë për disa aktive biologjike si më poshtë:

- (a) tregjet aktive nuk ekzistojnë për disa prej aktiveve biologjike, në veçanti për ato që kanë një periudhë të gjatë rritjeje;
- (b) vlerë aktuale e flukseve monetare neto të pritshme shpesh është e pamatshme në mënyrë të besueshme për shkak të nevojës ose përdorimit të supozimeve subjektive (për shembull, moti); dhe
- (c) vlera e drejtë nuk mund të matet në mënyrë të besueshme përpara të vjelave/korrave.

Disa komentues të E65, sugjeruan që Standardi të përfshijë një përjashtim nga besueshmëria për rastet kur nuk ekziston një treg aktiv.

B20 Bordi vendosi që ekziston nevoja për të përfshirë një përjashtim nga besueshmëria për rastet kur çmimet e vendosura nga tregu ose vlerat nuk disponohen dhe vlerësimet alternative të vlerës së drejtë caktohen të jenë qartësisht të pabesueshme. Në këto raste, aktivet duhet të maten në koston e vet minus çdo shumë amortizimi të akumuluar ose humbje të akumuluar të zhvlerësimit. Në përcaktimin e koston, amortizimi të akumuluar ose humbjeve të akumuluar të zhvlerësimit, njësia ekonomike konsideron SNK 2 *Inventarët*, SNK 16 *Toka, ndërtesa, makineri e pajisje* dhe SNK 36 *Zhvlerësimi i aktiveve*.

B21 Bordi hodhi poshtë trajtimin bazë të vlerës së drejtë dhe trajtimin alternativ të lejuar të koston historike për arsye të krahasueshmërisë dhe kuptueshmërisë së lartë të arritur nga metoda e detyruar e vlerës së drejtë në tregjet aktive. Gjithashtu, Bordi nuk lejon përdorimin e trajtimeve opsionale në Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit.

Trajtimi i kostove të shitjes

B22 Standardi kërkon që aktivet biologjike të maten në vlerën e drejtë minus koston e vlerësuar të shitjes. Kostot e shitjes përfshijnë komisionet për agjentët dhe tregtarët, taksat e agjensive rregullatore dhe shkëmbyesit e mallrave, si dhe taksat dhe tatimet e transferimeve. Këto kosto përjashtojnë transportin dhe kosto të tjera të

nevojshme për ta bërë aktivin të mundur në treg. Kosto e transportit dhe të tjera i zvogëlohen vlerës së drejtë (vlera e drejtë është çmimi i tregut minus kostot e transportit dhe të tjera që e bëjnë aktivin të mundur në treg).

- B23 E65 propozon që kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit të para-shitjes krijohen për të vendosur një aktiv në treg (si për shembull kosto e transportit) të cilat duhet të zvogëlohen gjatë përcaktimit të vlerës së drejtë, nëse një aktiv biologjik do të shitet në një treg aktiv apo lokalitet tjetër. Megjithatë E65 nuk e specifikon trajtimin e kostove të shitjes. Disa komentues sugjerojnë që Standardi duhet të qartësojë trajtimin e kostove të shitjes, si dhe të kostove të nxjerrjes jashtë përdorimit të para-shitjes.
- B24 Disa argumentojnë se kostot e shitjes nuk duhet të zvogëlohen sipas modelit të vlerës së drejtë. Sipas argumentimit të tyre, vlera e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes do të çojë në një vlerësim të paragjykuar të vlerësimit të flukseve monetare të ardhshme të tregut, pasi kostot e shitjes do të njihen në fakt si një shpenzim i dyfishtë nëse blerësi paguan kostot e shitjes në blerje; një herë në lidhje me blerjen fillestare të aktiveve biologjike dhe herën tjetër lidhur me matjen e menjëhershme të vlerës së drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes. Kjo do të ndodhë edhe kur kostot e shitjes nuk krijohen deri në periudhën e ardhshme ose nuk paguhen për një aktiv biologjik prodhues që nuk shitet.
- B25 Nga ana tjetër, disa besojnë se kostot e shitjes nuk duhet të zvogëlohen sipas modelit të vlerës së drejtë. Ata besojnë se vlera kontabël (neto) e një aktivi duhet të përfaqësojë përfitimet ekonomike që priten të rrjedhin nga aktivi. Sipas argumentimit të tyre, vlera e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjes do të përfaqësojnë vlerësimet e përfitimeve ekonomike të tregut të cilat priten të rrjedhin nga aktivi biologjik në çdo datë bilanci. Gjithashtu ato argumentojnë se moszvogëlimi i kostove të vlerësuara të shitjes mund të rezultojë në një humbje që shtyhet derisa të ndodhë shitja.
- B26 Bordi nxorri si përfundim se vlera e drejtë minus kostot e vlerësuara të shitjeve janë një matje më e duhur për aktivet biologjike, duke njohur se pamundësia për të zvogëluar kostot e vlerësuara të shitjes mund të rezultojë në një humbje të shtyrë.

Hierarkia në matjen me vlerën e drejtë

- B27 Standardi kërkon që, nëse ekziston një treg aktiv për aktivet biologjike dhe prodhimin bujqësor, çmimi i kuotuar në treg shërben si bazë e duhur në përcaktimin e vlerës së drejtë të këtij aktivi. Në rast se nuk ekziston një treg aktiv, atëherë njësia ekonomike përdor çmimet ose vlerat e disponueshme të përcaktuara në treg (si çmimi i tregut të transaksionit të fundit të kryer). Megjithatë, në disa raste, çmimet ose vlerat e përcaktuara në treg mund të mos jenë të disponueshme për një aktiv biologjik në kushtet aktuale të tij. Për këto raste, Standardi tregon se njësia ekonomike përdor vlerën aktuale të flukseve monetare neto të pritshme nga ky aktiv.
- B28 E65 propozon që nëqoftëse ekziston një treg aktiv për aktivet biologjike, njësia ekonomike duhet të përdorë çmimet e tregut të tregut aktiv. Nëqoftëse tregu aktiv nuk ekziston, E65 propozon që njësia ekonomike duhet të konsiderojë baza të tjera matjesh si për shembull çmimin e transaksionit të fundit për të njëjtin lloj aktivi, sektorët bazë, dhe vlerën aktuale të rrjedhave neto monetare të pritshme. E65 nuk përcakton një hierarki për rastet kur nuk ekziston një treg aktiv; pra, E65 nuk tregon se cila bazë është më e preferueshme krahasuar me bazat e tjera.
- B29 Bordi mori në konsideratë përcaktimin e një hierarkie të qartë për rastet kur nuk ekziston një treg aktiv. Disa besojnë se përdorimi i çmimeve ose vlerave të përcaktuara nga tregu; për shembull, çmimin e transaksionit të fundit në treg, është më i preferueshëm se vlera aktuale e flukseve neto monetare të pritshme. Nga ana tjetër, disa besojnë se çmimet ose vlerat e përcaktuara nga tregu nuk janë domosdoshmërisht më të preferuara se vlera aktuale e flukseve neto monetare të pritshme, sidomos kur njësia ekonomike përdor çmimet e tregut të aktiveve të ngjashme për të rregulluar diferencat.
- B30 Bordi nxorri si përfundim se një hierarki e detajuar nuk mund të ofrojë fleksibilitet të mjaftueshëm në zgjidhjen e të gjithë rrethanave që mund të ngrihen dhe kështu vendosi të mos vendosë për një hierarki të detajuar në rastet kur nuk ekziston një treg aktiv. Megjithatë, Bordi vendosi që njësia ekonomike të përdorë të gjithë çmimet ose vlerat e disponueshme të caktuara në treg për aq kohë sa ekziston një mundësi që njesitë ekonomike mund të përdorin vlerën aktuale të flukseve neto monetare të pritshme nga aktivi, edhe kur disponohen çmime ose vlera të dobishme të përcaktuara në treg. 6 prej 20 kompanive që iu përgjigjën pyetësorit, përdornin vlerën aktuale të flukseve neto monetare të pritshme si bazë për matjen e vlerës së drejtë, dhe për më tepër, 2 (dy) kompani shpjegonin se ishte e pamundur që të matje në mënyrë të besueshme aktivet biologjike për aq kohë sa vlera aktuale e flukseve neto monetare të pritshme nuk do të jetë e besueshme (për aq kohë sa vlera aktuale do të përdoret si bazë).
- B31 Në rast se një njësia ekonomike gjendet në tregje aktive të ndryshme, atëherë Standardi kërkon që njësia ekonomike të përdorë si bazë çmimin më të duhur. Për shembull, nëse njësia ekonomike ka akses në dy tregje aktive, do të përdorë çmimin ekzistues të tregut që pritet të përdoret nga njësia ekonomike. Disa

besojnë se duhet të përdoret çmimi më i favorshëm në treg. Standardi reflekton këndvështrimin që matja më e duhur rezulton nga përdorimi i tregut që pritet të përdoret.

Shpeshtësia e matjes me vlerën e drejtë

- B32 Disa argumentojnë që për shkak të shqetësimit të problemeve të njësive ekonomike, vlera e drejtë të matet sa më rrallë. Bordi e hodhi poshtë këtë metodë për shkak të:
- (a) natyra e vazhdueshme e transformimit biologjik;
  - (b) mungesa e marrëdhënies midis transaksioneve financiare dhe rezultatit të transformimit biologjik; dhe
  - (c) mundësinë e përgjithshme të matjeve të besueshme të vlerës së drejtë në një kosto të arsyeshme.

Vlerësimi i pavarur

- B33 Një numër i lartë komentatorësh të DDTP treguan se, nëse vlera aktuale e flukseve neto monetare të pritshme është përdorur për të përcaktuar vlerën e drejtë, atëherë duhet kërkuar një vlerësim të pavarur. Bordi hodhi poshtë propozimin për atë kohë sa beson se vlerësimi i pavarur nuk përdoret gjerësisht për veprimtari të caktuara bujqësore, dhe do të jetë e vështirë që të kërkohej një vlerësim i jashtëm i pavarur. Bordi beson se vetë njësitë ekonomike vendosin si ta përcaktojnë vlerën e drejtë në mënyrë të besueshme, duke përfshirë nivelin deri në të cilin lind nevoja për të përfshirë vlerësuesit e pavarur.

Pamundësia për matje të besueshme të vlerës së drejtë

- B34 Siç u konstatua më lart, Bordi vendosi të përfshijë në këtë Standard një përjashtim nga besueshmëria për ato raste ku vlera e drejtë nuk mund të matet në mënyrë të besueshme në njohjen fillestare. Standardi jep një supozim sipas së cilës vlera e drejtë mund të matet në mënyrë të besueshme për një aktiv biologjik. Megjithatë ky supozim mund të hidhet poshtë vetëm kur njohja fillestare për një aktiv biologjik për të cilën çmimet të paracaktuara nga tregu ose vlerat nuk janë të disponueshme dhe për të cilën vlerësimet alternative të vlerës së drejtë përcaktohen të jenë qartësisht të pabesueshme. Në një rast të tillë, ky aktiv biologjik duhet të matet në koston e vet minus çdo shumë amortizimi të akumuluar ose humbje të akumuluar të zhvlerësimit. Sapo që vlera e drejtë e një aktivi biologjik bëhet besueshmërisht e matshme, Standardi kërkon që njësia ekonomike duhet të fillojë të masë aktivin biologjik në vlerën e vet të drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes.
- B35 Disa besojnë se, nëse njësia ekonomike ka përdorur më parë përjashtimin nga besueshmëria, nuk lejohet të fillosh matjen e vlerës së drejtë (që do të thotë që njësia ekonomike duhet të vazhdojë të përdorë si bazë koston). Ato argumentojnë se marrja e një vendimi subjektiv në matjen e besueshme të vlerës së drejtë mund të çojë në një zbatim të paqëndrueshëm dhe potencialisht edhe në abuzim. Megjithatë Bordi konstatoi se në veprimtarinë bujqësore është e mundur që vlera e drejtë të bëhet më shumë besueshmërisht e matshme kur ndodh transformimi biologjik dhe kjo lloj matjeje e vlerës së drejtë është më e preferueshme në këtë rast krahasuar me koston. Kështuqë, Bordi vendosi të kërkojë matjen e vlerës së drejtë sapo që vlera e drejtë bëhet e matshme në mënyrë të besueshme.
- B36 Për një njësi ekonomike që ka matur më parë aktivin biologjik në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes, Standardi kërkon që njësia të vazhdojë ta masë aktivin biologjik në vlerën e vet të drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes derisa të dalë jashtë përdorimit. Disa argumentojnë që vlerësimet e besueshme mund të mos jenë të disponueshme. Bordi beson se kjo ndodh shumë rrallë, madje pothuajse fare. Si pasojë, Bordi vendosi t'i pengojë njësitë ekonomike për të ndryshuar bazën e matjes prej vlerës së drejtë të koston, sepse përndryshe një njësi ekonomike duhet të përdorë një përjashtim nga besueshmëria si një justifikim për të mos vazhduar me kontabilitetin e vlerës së drejtë në një treg në rënie.
- B37 Nëse një njësi ekonomike përdor përjashtimin nga besueshmëria, Standardi kërkon dhënie informacionesh shpjeguese shtesë. Dhënia e informacioneve shpjeguese shtesë përfshin informacion për aktivet biologjike të mbajtura në fund të periudhës si përshkrimi i aktiveve dhe një shpjegim të arsyes që vlera e drejtë nuk mund të matet në mënyrë të besueshme. Dhënia e informacioneve shpjeguese shtesë duhet gjithashtu të njohë gjatë periudhës edhe fitimin dhe humbjen nga nxjerrja jashtë përdorimit të aktiveve biologjike të matura në kosto minus çdo amortizim të akumuluar ose humbje të akumuluar nga zhvlerësimi, edhe sikur këto aktive biologjike të mos jenë në gjendje në fund të periudhës.

Fitimet dhe humbjet

- B38 Standardi kërkon që fitimi ose humbja të krijuar në njohjen fillestare të një aktivi biologjik në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes dhe nga një ndryshim në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes së një aktivi biologjik, duhet të përfshihen në fitimin ose humbjen* e periudhës kur janë kryer. Ato që mbështesin këtë trajtim argumentojnë se transformimi biologjik është një ngjarje e rëndësishme që duhet të përfshihet në fitim ose humbje sepse:
- (a) ngjarja është themelore për të kuptuar performancën e njësisë ekonomike; dhe
  - (b) kjo është në vijim të kontabilitetit mbi bazën e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara.
- B39 Disa komentues të DTP dhe E65 argumentuan se ndryshimet e vlerës së drejtë duhet të përfshihen direkt në kapital neto, nëpërmjet pasqyrës së ndryshimeve në kapital, derisa të realizohet, duke argumentuar se:
- (a) efektet e transformimit biologjik nuk mund të maten në mënyrë të besueshme dhe, si rrjedhojë nuk mund të raportohen si të ardhura;
  - (b) ndryshimet e vlerës së drejtë duhet të përfshihen në humbje ose fitim neto kur procesi i fitimeve ka përfunduar;
  - (c) njohja e fitimeve dhe humbjeve të përfunduar në fitimin ose humbjen neto rrisin lëkundshmërinë e fitimeve;
  - (d) rezultatet e transformimit biologjik mund të mos realizohen, veçanërisht duke pasur parasysh rreziqet e ekspozuara për aktivet biologjike; dhe dhe
  - (e) është e parakohshme të kërkojë njohjen e ndryshimeve të vlerës së drejtë në fitimin ose humbjen neto, derisa çështjet e raportimit të performancës të jenë zgjidhur.
- B40 Bordi hodhi poshtë që ndryshimet e kërkuara në vlerën e drejtë të përfshihen direkt në kapital aksioner pasi është e vështirë të gjesh një bazë konceptuale për raportim në kapital aksioner të pjesës së ndryshimit të vlerës së drejtë të aktiveve biologjike të lidhur me veprimtarinë bujqësore. Nuk ka asnjë dallim të njohjes në bilanc dhe njohjes në pasqyrat e të ardhurave dhe shpenzimeve të *Kuadrit*.

Prodhimi bujqësor

- B41 Standardi kërkon që prodhimi bujqësor i korrur/vjelur nga aktivet biologjike të njësisë ekonomike duhet të matet me vlerën e vet të drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes në momentin e të vjelave/korrave. Kjo është kosto e datës së zbatimit të SNK 2 *Inventarët* ose ndonjë Standard të zbatueshëm Ndërkombëtar të Kontabilitetit.
- B42 Bordi konstatoi se e njëjta bazë matjeje duhet përgjithësisht të zbatohet për prodhimin bujqësor në njohjen fillestare dhe për aktivet biologjike nga të cilët është vjelur/korrur. Për shkak se vlera e drejtë e një aktivi biologjik merr parasysh kushtet e prodhimit bujqësor që do të vilet/korret nga aktivi biologjik, do të ishte e pallogjikshme që prodhimi bujqësor të matej në kosto kur vetë aktivi biologjik matet me vlerën e drejtë. Për shembull, vlera e drejtë e një deleje me gjysmën e leshit do të ndryshonte nga vlera e drejtë e një deleje të ngjashme plot me lesh. Kjo do të shkaktojë paqëndrueshmëri dhe raportim të shmangur të performancës së periudhës nëse leshi i qethur do të matej ne koston e vet kur vlera e drejtë e deles do të pakësohej me vlerën e drejtë të leshit.
- B43 Siç u përmend më lart, disa prej aktiveve biologjike maten në kosto minus çdo amortizim të akumuluar dhe çdo humbje të akumuluar nga zhvlerësimi, nëse është zbatuar përjashtimi nga besueshmëria. Disa argumentojnë se përjashtimi nga besueshmëria duhet të ekzistojë për matjen e prodhimit bujqësor. Bordi e hodhi poshtë këtë këndvështrim pasi shumë argumenta për përjashtimin nga besueshmëria nuk zbatohen për prodhimin bujqësor. Për shembull, tregjet ekzistojnë më shpesh për prodhim bujqësor sesa për aktivet biologjike. Bordi gjithashtu konstatoi se nuk është praktike që të përcaktohet besueshmërisht kostoja e prodhimit bujqësor të vjelë nga aktivet biologjike.
- B44 Përsa i përket matjes së të vjelave/korrave, disa argumentojnë se prodhimi bujqësor duhet të matet në vlerën e vet të drejtë edhe në momentin e të vjelave/korrave dhe në çdo ditë bilanci derisa të shitet, konsumohet ose përndryshe nxirret jashtë përdorimit. Sipas tyre kjo metodë do të sigurojë se i gjithë prodhimi bujqësor i llojit të ngjashëm do të matet në mënyrë të ngjashme pavarësisht nga data e të vjelave/korrave, duke forcuar kështu krahasueshmërinë dhe qëndrueshmërinë.

* SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare (rishikuar në 2003) zëvendëson termin “fitim ose humbje neto” me fitim ose humbje.”.

- B45 Bordi konkludoi se vlera e drejtë minus kostot e vlerësuarat të shitjes në momentin e të vjelave/korrave duhet të jetë kosto në momentin e zbatimit të SNK 2 ose Standarde të tjera të zbatueshme Ndërkombëtar të Kontabilitetit, sepse kjo është e qëndrueshme edhe me modelin e kontabilitetit të kostos historike të zbatuar në proceset prodhuese në përgjithësi si dhe lloje të tjera inventarësh.
- B46 Për të arritur në këtë përfundim, Bordi konstatoi se njësitë ekonomike të angazhuara në veprimtari bujqësore shpesh blejnë prodhim bujqësor për rishitje, dhe njësi të tjera ekonomike angazhohen në procesim të prodhimit bujqësor të blerë në produkte të konsumueshme. Nëse prodhimi bujqësor do të matej në vlerën e vet të drejtë pas të vjelave/korrave, dëshira për qëndrueshmëri do të sugjerojë edhe rivlerësim të inventarit të blerë. Dhe një trajtim i tillë nuk do të ishte në përputhje me SNK 2. Bordi nuk mori në konsideratë rishikimin pjesorë të SNK 2.

Kontratat e shitjes

- B47 Shpeshherë, njësitë ekonomike hyjnë në kontrata me objekt shitjen e aktiveve biologjike ose prodhimit bujqësor në të ardhmen. Standardi tregon se çmimet e kontratave nuk janë domosdoshmërisht të përshtatshme në përcaktimin e vlerës së drejtë dhe se vlera e drejtë e aktiveve biologjike ose e prodhimit bujqësor nuk ndryshohet për shkak të ekzistencës së një kontrate.
- B48 E65 nuk propozoi mënyrën e kontabilizimit të një kontrate për shitje të një aktivi biologjik ose të prodhimit bujqësor. Disa komentues përshkruan përshkrimin e trajtimit të kontratave të shitjes për aq kohë sa kontratat e shitjes janë gjerësisht të përhapura në veprimtarinë bujqësore. Gjithashtu disa komentues përmendën se disa lloje të caktuara të kontratave të shitjes nuk janë as pjesë e objektit të SNK 39 *Instrumente financiare: Njohja dhe matja* dhe se asnjë nga Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit nuk merret me këto lloj kontratash.
- B49 Disa argumentojnë se çmimet e kontratave duhet të përdoren në matjen e aktiveve biologjike kur një njësi ekonomike pret që një kontratë të shlyhet dhe beson se kjo do të rezultojë në vlerën më të duhur kontabël (neto) të aktivit biologjik. Të tjerë argumentojnë se çmimet e kontratave nuk janë domosdoshmërisht të përshtatshme në matjen e aktiveve biologjike në vlerën e drejtë për aq kohë sa vlera e drejtë reflekton vetëm tregun aktual në të cilën një blerës dhe një shitës janë të gatshëm të hyjnë në një transaksion.
- B50 Bordi vendosi që çmimet e kontratave të mos përdoren në matjen e aktiveve biologjike, pasi çmimet e kontratave nuk reflektojnë domosdoshmërisht tregun aktual në të cilin blerës dhe shitës të gatshëm mund të hyjnë në një transaksion që jo domosdoshmërisht do të përfaqësojë vlerën e drejtë të aktiveve. Bordi kërkon që të zbatohet një metodë të qëndrueshme për matjen e aktiveve. Bordi mori në konsideratë mundësinë e matjes së kontratave të shitjes në vlerën e drejtë. Bordi mori në konsideratë mundësinë e matjes së kontratave të shitjes në vlerën e drejtë. Është logjike që kontratat e shitjes të maten në vlerën e drejtë për aq kohë sa edhe aktivi biologjik është gjithashtu i matur në vlerën e drejtë.
- B51 Megjithatë, Bordi tërhoqi vëmendjen se për të arritur një simetri midis matjes së aktivit biologjik dhe kontratës së shitjes së aktivit, Standardi duhet të kufizojë në mënyrë të kujdesshme matjen në vlerën e drejtë të kontratave të shitjes. Një njësi ekonomike mund të hyjë në marrëdhënie kontraktuale për shitjen e prodhimit bujqësor për tu vjelur/korrur nga njësia ekonomike. Bordi konkludoi se do të ishte e papërshtatshme të kërkojë matje të vlerës së drejtë për një kontratë për shitje të prodhimit bujqësor që nuk ekziston akoma (për shembull qumështi për tu mbledhur nga lopa), përderisa nuk mund të njihet akoma apo matet në vlerën e drejtë aktivi i lidhur, dhe për ta bërë këtë duhet të dilet jashtë objektit të projektit mbi bujqësinë.
- B52 Kështu Bordi mori në konsideratë kufizimin e kontratave të shitjes për t'u matur në vlerën e drejtë me ato për shitjen e aktiveve biologjike dhe prodhimit bujqësor ekzistues. Megjithatë, Bordi konstatoi se është e vështirë të besh dallimin e prodhimit bujqësor ekzistues me atë që nuk ekziston. Për shembull:
- (a) nëse një njësi ekonomike hyn në një kontratë për shitjen e drithit të rritur në një datë të ardhme, dhe ka drithër gjysëm të rritur në datën e bilancit, është e qartë që drithi për t'u shpërndarë në datën e bilancit nuk ekziston akoma; por
  - (b) nga ana tjetër, nëse njësia ekonomike hyn në një kontratë për shitje të gjedhëve të rritur në një datë të ardhme dhe ka gjedhë të rritur në datën e bilancit. Mund të argumentohet se gjedhët ekzistojnë në formën në të cilën ato do të shiteshin në datën e bilancit. Megjithatë, mund të gjykohej se në datën e bilancit gjedhët akoma nuk janë në gjendjen që duhet të jenë për t'u shitur përderisa një transformim i mëtejshëm biologjik do të ndodhë nga data e bilancit deri në datën e shpërndarjes.
- B53 Bordi gjithashtu konstatoi se Standardi duhet t'i kërkojë njësisë ekonomike që të ndalojë matjen në vlerë të drejtë për kontratat e shitjes sapo prodhimi bujqësor për shitje sipas kontratës të jetë vjelur/korrur nga aktivet biologjike të njësisë ekonomike, pasi kontabiliteti për prodhimin bujqësor nuk trajtohet në këtë Standard përveçse njohjes fillestare, dhe SNK 2 *Inventarët* dhe çdo Standard tjetër i zbatueshëm Ndërkombëtar i Kontabilitetit zbatohet pas vjeljeve/korrjeve. Do të ishte e pallogjikshme të vazhdohej me matjen në vlerën e drejtë kur prodhimi bujqësor është matur në kosto historike. Bordi konstatoi se do ishte parregullsi të kërkohej

nga njësia ekonomike që të fillonte me matjen e kontratës në vlerën e drejtë sapo të ekzistojë aktivi, dhe të ndalonte së zbatuari këtë metodë pas kësaj date.

- B54 B54 Bordi doli në përfundimin se asnjë zgjidhje nuk do të ishte praktike pa bërë një rishikim të plotë të kontratave të mallrave që nuk janë pjesë e objektit të SNK 39. Për shkak të këtyre vështirësive, bordi doli në përfundimin se ky Standard nuk duhet të merrej me matjen e kontratave të shitjes që nuk janë objekt i SNK 39. Bordi vendosi që të përfshijë një observim sipas së cilit këto kontrata shitjeje mund të jenë kontrata me kushte rënduese për t'u trajtuar sipas SNK 37 *Provizionet, Pasivet dhe Aktivët e kushtëzuara*.

Toka e lidhur me veprimtarinë bujqësore

- B55 Ky Standard nuk krijon asnjë princip të ri për tokën në lidhje me veprimtarinë bujqësore. Një njësi ekonomike ndjek SNK 16 Toka, Ndërtesa, Makineri e Pajisje ose SNK 40 Aktiv Afatgjatë Material i Investuar, në varësi të rrethanave se cili standard është i përshtatshëm. SNK 16 kërkon që toka të matet ose në kosto minus çdo humbje të akumuluar nga zhvlerësimi ose në shumën e rivlerësuar. SNK 40 requires land that is aktiv afatgjatë material i investuar to be measured at its Vlera e drejtë, ose kosto minus çdo humbje të akumuluar nga zhvlerësimi.
- B56 Disa argumentojnë që toka bashkangjitur aktiveve biologjike në lidhje me veprimtarinë bujqësore duhet të matet në vlerën e vet të drejtë. Ata argumentojnë që matja në vlerën e drejtë të tokës çon në përputhje me matjen në vlerë të drejtë të aktiveve biologjike. Gjithashtu, ata argumentojnë se shpeshherë do të jetë e vështirë që të masësh këto aktive biologjike në vlerën e drejtë në mënyrë të ndarë nga toka, pasi shpesh ekziston një treg aktiv për aktivet e kombinuara (që janë toka dhe aktivet biologjike; për shembull, pemët në një pyll plantacioni)..
- B57 Bordi e refuzoi këtë metodë, së pari sepse kërkesa për të matur tokën në vlerën e drejtë në lidhje me veprimtarinë bujqësore nuk do të ishte në përputhje me SNK 16.

Aktivët jo-materiale

- B58 Standardi nuk krijon asnjë princip të ri në lidhje me aktivet jo-materiale në lidhje me veprimtarinë bujqësore. Njësi ekonomike do të zbatojë SNK 38 *Aktivët Jo-materiale*. SNK 38 lejon që një aktiv jo-material të matet pas njohjes me një shumë të rivlerësuar minus amortizimin e mëpasëm dhe humbjet e mëpasme nga zhvlerësimi.
- B59 E65 propozoi që një njësi ekonomike të inkurajohet për të ndjekur rivlerësimin alternativ sipas SNK 38, për aktivet jo-materiale të lidhura me veprimtarinë bujqësore, të forcojë qëndrueshmërinë në matjen në vlerën e drejtë të aktiveve biologjike. Disa komentues të E65 nuk ranë dakort me këtë inkurajim. Ata argumentuan se trajtimi unik i aktiveve jo-materiale në lidhje me veprimtarinë bujqësore nuk mund të përliqet.
- B60 Bordi nuk e përfshiu në Standard këtë nxitje të E65. Bordi vendosi që SNK 38 duhet të zbatohet për aktive jo-materiale në lidhje me veprimtarinë bujqësore sikurse çdo aktiv jo material në lidhje me veprimtari të tjera.

Shpenzimet e Mëpasëme

- B61 Standardi nuk shpjegon në mënyrë të detajuar se si do të kontabilizohen shpenzimet e mëpasshme. Në lidhje me aktivet biologjike E65 propozoi që kostot e prodhimit dhe të të vjelave/korrave të aktiveve biologjike duhet t'u ngarkohen shpenzime në momentin kur ndodhin, dhe që kostot që rrisin numrin e njësive të aktiveve biologjike në pronësi ose të kontrolluara nga njësia ekonomike duhet t'u shtohen vlerës kontabël (neto) të aktivit.
- B62 Disa besojnë se nuk ka aspak nevojë që shpenzimet e mëpasshme të kapitalizohen sipas modelit të vlerës së drejtë dhe se të gjitha shpenzimet e mëpasshme duhet të njihen si shpenzime. Disa të tjera argumentojnë gjithashtu se ka raste në të cilat është e vështirë që të përshkruash se cilat kosto duhet të njihen si shpenzime dhe se cilat duhet të kapitalizohen; për shembull, në rastin e tarifave të një veterineri të paguar për lindjen e një viçi. Bordi vendosi që ky Standard të mos përshkruaj në mënyrë të detajuar kontabilizimin për shpenzimet e mëpasshme në lidhje me aktivet biologjike, pasi beson se zbatimi i mënyrës së matjes në vlerën e drejtë është i panevojshëm.

Grantet qeveritare

- B63 Ky Standard kërkon që një grant qeveritar i pakushtëzuar i dhënë në lidhje me një aktiv biologjik të matur në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes duhet të njihet si e ardhur kur dhe vetëm kur granti qeveritar kthehet në të drejtë të arkëtueshme. Në rast se një grant qeveritar është i kushtëzuar dhe kërkon që njësia

ekonomike të mos jetë e përfshirë në një aktivitet bujqësor të specifikuar, atëherë njësia ekonomike do ta njohë grantin qeveritar si një të ardhur kur dhe vetëm kur kushtet bashkangjitur këtij granti janë plotësuar.

- B64 Ky Standard kërkon një trajtim të ndryshëm nga SNK 20 *Kontabiliteti për grantet qeveritare dhe dhënia e informacioneve shpjeguese për ndihmën qeveritare* për rrethanat e përshkruara më lart. SNK 20 do të zbatohet vetëm për grantet qeveritare të lidhura me aktivet biologjike të matura në kosto minus çdo amortizim të akumuluar apo humbje të akumuluar nga zhvlerësimi.

- B65 SNK 20 kërkon që grantet qeveritare të mos njihen derisa të merret siguri e arsyeshme se:

- (a) njësia ekonomike do të zbatohet kushtet e bashkangjitura me grantin; dhe
- (b) granti do të merret.

SNK 20 kërkon gjithashtu që grantet qeveritare të njihen si të ardhura për periudhat e nevojshme për t'i përputhur me kostot që do të harxhohen në bazë sistematike. Përsa i përket paraqitjes së granteve qeveritare të lidhura me aktivet, SNK 20 lejon dy mënyra - caktimin e një granti qeveritar si të ardhura të shtyra ose pakësimin e grantit nga vlera kontabël (neto) e aktivit.

- B66 Metoda e fundit e paraqitjes – zvogëlimi i grantit qeveritar nga vlera kontabël (neto) e aktivit të lidhur – është e paqëndrueshme me modelin e vlerës së drejtë sipas së cilës një aktiv matet dhe paraqitet me vlerën e drejtë. Duke përdorur metodën e vlerës kontabël neto, njësia ekonomike duhet së pari të zvogëlojë grantin qeveritar nga vlera kontabël (neto) dhe më pas të masë aktivin në vlerën e drejtë. Në fakt, njësia ekonomike duhet të njohë menjëherë të ardhurat, madje edhe për grantin qeveritar të kushtëzuar. Kjo bie në konflikt me kërkesat e SNK 20 që granti qeveritar nuk duhet të njihet derisa të jetë fituar një siguri e arsyeshme se njësia ekonomike do të zbatohet kushtet e bashkangjitur grantit.

- B67 Për këtë arsye, Bordi vendosi që ekziston një nevojë për t'u marrë me grantet qeveritare të lidhur me aktivet biologjike që maten në vlerën e drejtë. Disa argumentojnë se KSNK duhet të ketë fillojë një rishikim më të gjerë të SNK 20 në vend të rregullave të veçanta të Standardeve individuale Ndërkombëtare të Kontabilitetit. Bordi konfirmoi se kjo mund të jetë metoda e duhur, por vendosi që një rishikim i tillë të bëhet përtej objektit të projektit të bujqësisë. Kështu Bordi vendosi të merret me grantet qeveritare në këtë Standard, pasi vuri re se grantet qeveritare të lidhura me veprimtarinë bujqësore janë të përhapura në disa shtete.

- B68 E65 propozoi se nëse një njësi ekonomike merr një grant qeveritar për një aktiv biologjik të matur në vlerën e vet të drejtë dhe është i pakushtëzuar, atëherë njësia ekonomike duhet ta njohë grantin si të ardhur në momentin që bëhet i arkëtueshëm. E65 propozoi gjithashtu se, një grant qeveritar është i kushtëzuar, njësia ekonomike duhet ta njohë atë si të ardhur kur të ekzistojë një siguri e besueshme që kushtet e caktuara janë plotësuar.

- B69 Bordi konstatoi se, nëse një grant qeveritar është i kushtëzuar, njësia ekonomike mund të ketë kosto dhe detyrime të vezhdueshme për plotësimin e kushteve bashkangjitur grantit. Ka raste kur hyrja e përfitimeve ekonomike është më e ulët se shuma e grantit qeveritar. Duke pasur parasysh këtë mundësi, Bordi njohu se kriterizimi për njohjen e të ardhurave nga një grant qeveritar i kushtëzuar në dokumentin E65, atëherë kur është fituar siguria e arsyeshme se kushtet janë plotësuar, mund t'i japë të drejtë njohjes së të ardhurave gjë që nuk është në përputhje me *Kuadrin*. *Kuadri* tregon se të ardhurat njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve kur ekziston një rritje në përfitimet e ardhshme ekonomike si pasojë e një rritjeje në aktive apo zvogëlim në pasive, e cila mund të matet në mënyrë të besueshme. Sipas Bordit, është e paevitueshme që vendimi për sigurinë e arsyeshme për plotësimin e kushteve të mbetet një vendim subjektiv, dhe ky subjektivitet mund të çojë në një njohje të paqëndrueshme të të ardhurave.

- B70 Gjithashtu Bordi mori në konsideratë dy metoda alternative:

- (a) njësia ekonomike duhet të njohë grantin qeveritar të kushtëzuar si të ardhur kur bëhet e mundshme që njësia ekonomike të plotësojë kushtet bashkangjitur grantit qeveritar; dhe
- (b) njësia ekonomike duhet të njohë grantin qeveritar të kushtëzuar si të ardhur kur njësia ekonomike i plotëson kushtet bashkangjitur grantit.

- B71 Mbrojtësit e metodës (a) argumentuan se përgjithësisht kjo metodë ofron qëndrueshmëri me njohjen e të ardhurave në SNK 18 *Të ardhurat*. Përveç të tjerave, SNK 18 kërkon që të ardhurat të njihen edhe kur është e mundshme që përfitimet ekonomike të lidhura me një transaksion do të hyjnë në njësinë ekonomike.

- B72 Mbrojtësit e metodës (b) besojnë se, për sa kohë kushtet e bashkangjitura grantit qeveritar do të plotësohen, një pasiv duhet të njihet sipas *Kuadrit* në vend të të ardhurave, pasi njësia ekonomike ka një detyrim aktual për të kënaqur kushtet e grantit. Gjithashtu ata argumentojnë se njohja e të ardhurave sipas metodës (a) është subjektive dhe e paqëndrueshme me kriterin e njohjes së të ardhurave në *Kuadër*.

- B73 Bordi nxorri si përfundim se metoda (b) është më e duhura. Bordi gjithashtu vendosi se granti qeveritar që kërkohet nga njësia ekonomike e paangazhaur në një veprimtari specifike bujqësore duhet të trajtohet në të

njëjtën mënyrë si granti qeveritar i kushtëzuar i lidhur me aktiv biologjik të matur në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

Dhënia e informacioneve shpjeguese më vete për ndryshimet fizike dhe të çmimit

- B74 Standardi kërkon por nuk inkurajon dhënie të informacioneve shpjeguese të ndara për secilin efekt të faktorëve që shkaktojnë ndryshim në vlerën kontabël (neto) të aktiveve biologjike, ndryshim fizik dhe ndryshim të çmimit, kur cikli i prodhimit është më i madh se një vit. Ndryshimi fizik i atribuohet ndryshimeve të vetë aktiveve, kurse ndryshimi i çmimit lidhet me ndryshimet e vlerës së drejtë për njësi.
- B75 Disa argumentojnë që duhet kërkuar një paraqitje e ndarë e cila do të jetë e dobishme në vlerësimin e performancës së periudhës aktuale dhe parashikimeve të ardhshme në lidhje me prodhimin, mirëmbajtjen dhe rinovimin e aktiveve biologjike. Sipas disa të tjerëve, një ndarje e tillë është aspak praktike dhe dy komponentët nuk mund të ndahen në mënyrë të besueshme.
- B76 Bordi vendosi që nuk do të kërkohej dhënie informacionesh shpjeguese të ndara si rrjedhojë e shqetësimeve të mrgitura për zbatimin e saj. Megjithatë Bordi vendosi të inkurajojë dhënien e informacioneve shpjeguese të ndara duke menduar se kjo është e dobishme dhe praktikisht e përcaktueshme në disa prej rrethanave. Dhënia e informacioneve shpjeguese të ndara nuk inkurajohet për rastet e një cikli prodhimi më të gjatë se një vit (për shembull rritja e pulave të pularisë ose rritja e drithërave) pasi informacioni është më pak i rëndësishëm në këtë rast.
- B77 Disa argumentojnë se ndryshimet fizike duhet të përfshihen në fitimin ose humbjen neto dhe ndryshimet e çmimeve duhet të përfshihen direkt në kapital neto, nëpërmjet pasqyrës së ndryshimeve në kapital. Bordi e refuzoi këtë metodë pasi të dy komponentët janë tregues i performancës së drejtimit.

Ndarja e fitimit ose humbjes

- B78 Standardi kërkon që njësia ekonomike duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare humbjen ose fitimin që vjen nga njohja fillestare e aktiveve biologjike dhe prodhimit bujqësor gjatë periudhës aktuale, dhe nga ndryshimet në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes të aktiveve biologjike. Standardi nuk kërkon ose inkurajon ndarjen e fitimit ose të humbjes, përveçse kur Standardi kërkon paraqitje të ndarë të ndryshimeve fizike dhe ndryshimeve të çmimit siç u diskutua më lartë.
- B79 Bordi mori në konsideratë kërkimin ose inkurajimin e dhënies së informacioneve shpjeguese të fitimit ose humbjes në bazë të ndarë; për shembull, dhënia e informacioneve shpjeguese të ndara për fitimin ose humbjen në lidhje me aktivet biologjike dhe fitimin ose humbjen në lidhje me prodhimin bujqësor. Ato që mbështesin ndarjen e fitimit dhe humbjes besojnë se ky informacion është i dobishëm në vlerësimin e performancës së periudhës aktuale në lidhje me transformimin biologjik. Të tjerë argumentojnë se ndarja bëhet e pazbatueshme dhe kërkon një procedurë subjektive për ta arritur.

Informacione shpjeguese të tjera

- B80 E65 propozoi dhënien e informacioneve shpjeguese për:
- (a) nivelin në të cilin vlera kontabël (neto) e aktiveve biologjike reflekton vlerësimin e një vlerësuesi të paravur të jashtëm, ose faktin nëse nuk është bërë vlerësim nga një vlerësues i paravur i jashtëm;
  - (b) aktivitetet që janë të paqëndrueshme në një datë të vlerësuar të përfundimit të aktiviteteve;
  - (c) vlerën totale kontabël (neto) të tokës bujqësore të njësisë ekonomike dhe bazën (kosto apo shumë e rivlerësuar) mbi të cilën është përcaktuar vlera kontabël (neto) sipas SNK 16 *Toka, ndërtesa, makineri e pajisje*; dhe
  - (d) vlerën kontabël (neto) të prodhim bujqësor ose në bilanc ose në shënimet shpjeguese.
- B81 Bordi nuk e përfshiu në këtë Standard dhënien e informacioneve shpjeguese si më lartë. Bordi konstatoi se pika e kërkuar (a) do të jetë e papërshtatshme pasi vlerësimet e pavaruara të jashtme nuk përdoren gjerësisht për aktivet e lidhura me veprimtarinë bujqësore, ndryshe nga aktivet e tjera si aktiviteti afatgjatë material i investuar. Bordi gjithashtu konstatoi se pika (b) nuk kërkohej nga Standardet e tjera Ndërkombëtare të Kontabilitetit dhe një paraqitje vetëm për veprimtarinë bujqësore nuk justifikohet. Pikat (c) dhe (d) do të jenë jashtë objektit të

këtij Standardi dhe do të mbulohen nga Standardet e tjera Ndërkombëtare të Kontabilitetit (SNK 16 ose SNK 2 *Inventarët*).

Përmbledhje e ndryshimeve të E65

B82 Standardi bëri ndryshime themelore si më poshtë në bazë të propozimeve të E65:

- (a) Standardi përfshiu përjashtimin nga besueshmëria për aktivet biologjike në njohjen fillestare. Në një rast të tillë, ky aktiv biologjik duhet të matet në koston e vet minus çdo shumë amortizimi të akumuluar ose humbje të akumuluar të zhvlerësimit. Si pasojë, Standardi përfshiu kërkesa për dhënie të informacioneve shpjeguese sipas paragrafit 170(b) të SNK 39 *Instrumente financiare: Njohja dhe matja*^{*} dhe paragrafi 68 i SNK 40 *Aktiv Afatgjatë Material I investuar*[†] paragrafi 54(a)–(c) dhe 55 i Standardit), dhe në vijim me paragrafin 60(b)–(d) dhe 60(e)(v)–(vii) of SNK 16 *Toka, ndërtesa, makineri e pajisje*[‡] (paragrafët 54(d)–(f) dhe 55).
- (b) Nëse zbatohet përjashtimi nga besueshmëria, por vlera e drejtë bëhet më vonë e matshme në mënyrë të besueshme dhe njësia ekonomike fillon matjen e aktiveve biologjike në vlerën e vet të drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes, Standardi kërkon që njësia ekonomike të japë të dhëna shpjeguese për përshkrimin e aktiveve biologjike, një shpjegim për arsyet që e bënë vlerën e drejtë të matshme në mënyrë të besueshme dhe, efektin e ndryshimit (paragraf 56).
- (c) E65 nuk specifikon trajtimin e kostove të shitjes (si komisionet për agjentët). Standardi kërkon që aktivet biologjike dhe prodhimi bujqësor të maten në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes) paragrafi 12-13.
- (d) E65 e përfshin vlerën neto të realizueshme si një bazë matjeje në rastet kur nuk ekziston një treg aktiv. Vlera neto e realizueshme është fshirë nga bazat përderisa nuk ka një vlerë të përcaktuar nga tregu.
- (e) Standardi tregon që çmimet ose vlerat e përcaktuara nga tregu duhet të përdoren, nëse janë të disponueshme. Gjithashtu Standardi tregon se në disa raste, çmimet ose vlerat e përcaktuara në treg mund të mos jenë të disponueshme për një aktiv biologjik në kushtet aktuale të tij. Në të tilla rrethana, njësia ekonomike përdor vlerën aktuale të flukseve neto monetare të pritshme (paragraf 18-20).
- (f) Instruksione mbi përllogaritjen e vlerës aktuale janë shtuar (paragraf 21–23).
- (g) E65 nuk specifikon mënyrën e kontabilizimit të një kontrate për shitje të një aktivi biologjik ose të prodhimit bujqësor. Standardi tregon se vlera e drejtë e aktivit biologjik ose prodhimit bujqësor nuk duhet të ndryshohet për shkak të ekzistencës së një kontrate shitjeje (paragraf 16).
- (h) E65 nuk specifikon qartë nëse fitim ose humbje mund të krijohet në njohjen fillestare të prodhimit bujqësor. Standardi qartëson se fitim ose humbje mund të krijohet në njohjen fillestare të prodhimit bujqësor; për shembull, si rrjedhim i të vjelave/korrjeve dhe një fitim ose humbje e tillë duhet të përfshihen në fitimin ose humbjen[§] neto të periudhës në të cilën është krijuar (paragraf 28-29).
- (i) E65 propozoi që kostot e prodhimit dhe të të vjelave/korrave të aktiveve biologjike duhet t'u ngarkohen shpenzime në momentin kur ndodhin, dhe që kostot që rrisin numrin e njësive të aktiveve biologjike në pronësi ose të kontrolluara nga njësia ekonomike duhet t'u shtohen vlerës kontabël (neto) të aktivit. Standardi nuk shpjegon qartë trajtimin e shpenzimeve të mëpasme të lidhura me aktivet biologjike.
- (j) E65 propozoi gjithashtu se, një grant qeveritar është i kushtëzuar, njësia ekonomike duhet ta njohë atë si të ardhur kur të ekzistojë një siguri e besueshme që kushtet e caktuara janë plotësuar. Standardi kërkon që një grant qeveritar i dhënë në lidhje me një aktiv biologjik i matur në vlerën e drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes, është i kushtëzuar dhe kërkon që njësia ekonomike të mos jetë e përfshirë në një aktivitet bujqësor të specifikuar, atëherë njësia ekonomike do ta njohë grantin qeveritar si një të ardhur kur dhe vetëm kur kushtet bashkangjitur këtij granti janë

^{*} Paragrafi 170(b) i SNK 39 zëvendësohet nga paragrafi 90 të SNK 32 *Instrumente financiare: Dhënie informacionesh shpjeguese dhe Paraqitja kur BSNK rishikoi këto standarde në 2003. në 2005. BSNK rivendosi të gjitha informacionet shpjeguese në lidhje me instrumentat financiare të SNRF 7 Instrumentat Financiarë: Dhënie Informacionesh Shpjeguese.*

[†] Paragrafi 68 e SNK 40 zëvendësohet nga paragrafi 78 kur BSNK rishikoi SNK 40 në 2003.

[‡] Paragrafi 60 e SNK 16 zëvendësohet nga paragrafi 73 kur SNK 16 u rishikua në 2003.

[§] SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare (rishikuar në 2003) zëvendëson termin “fitim ose humbje neto” me fitim ose humbje”.

plotësuar. Standardi kërkon që SNK 20 *Kontabiliteti për grantet qeveritare dhe dhënia e informacioneve shpjeguese për ndihmën qeveritare* të zbatohet për grantet qeveritare të lidhura me një aktiv biologjik të matshëm në kosto minus çdo amortizim të akumuluar dhe humbje të akumuluar nga zhvlerësimi.

- (k) E65 ofroi inkurajime të caktuara si më poshtë në lidhje me veprimtarinë bujqësore, duke përfshirë trajtime alternative të lejuara në Standarde të tjera Ndërkombëtare të Kontabilitetit, për të arritur qëndrueshmëri në trajtimin kontabël të aktiviteteve të mbuluara nga E65.

- (i) analizën e shpenzimeve sipas natyrës, siç është përcaktuar në SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare*; dhe dhe
- (ii) rivlerësimin e aktive jo-materiale të caktuara të përdorura në veprimtarinë bujqësore në kushtet e ekzistencës së një tregu aktiv, siç përcaktohet në SNK 38 *Aktivet Jo-materiale*.

Bordi vendosi që këto inkurajime të mos bëheshin pjesë e këtij Standardi. Bordi konstatoi se SNK 1 dhe SNK 38 zbatohen si për veprimtarinë bujqësore ashtu edhe për veprimtari të tjera.

- (l) Kërkesat e reja për dhënie informacionesh shpjeguese përfshijnë paraqitjen e:

- (i) bazat për dallimin e aktiveve të konsumueshme nga ato prodhuese, ose aktiveve të rritura nga ato të parritura, kur njësisë ekonomike ofron përshkrim sasior të çdo grupi aktivesh biologjike (paragraf 43);
- (ii) metodave dhe supozimeve themelore të zbatuara në përcaktimin e vlerës së drejtë të çdo grupi prodhimi bujqësor në kohën e të vjelave/korrave (paragraf 47);
- (iii) vlerës së drejtë minus kostot e vlerësuar të shitjes së prodhimit bujqësor të vjelur/korrur gjatë periudhës, të përcaktuar në momentin e të vjelave/korrave (paragraf 48);
- (iv) rritjet që rezultojnë nga kombinime biznesi në rakordimin e vlerës kontabël (neto) të aktiveve biologjike (paragraf 50(e)); dhe
- v) rënie të larta të pritshme në nivelin e granteve qeveritare të lidhura me veprimtarinë bujqësore të mbuluara nga Standardi (paragraf 57(c)).

- (m) E65 propozoi dhënien e informacioneve shpjeguese për:

- (i) nivelin në të cilin vlera kontabël (neto) e aktiveve biologjike reflekton vlerësimin e një vlerësuesi të pavarur të jashtëm, ose faktin nëse nuk është bërë vlerësim nga një vlerësues i pavarur i jashtëm;
- (ii) aktivitete që janë të paqëndrueshme në një datë të vlerësuar të përfundimit të aktiviteteve;
- (iii) vlerën totale kontabël (neto) të tokës bujqësore të njësisë ekonomike dhe bazën (kosto apo shumë e rivlerësuar) mbi të cilën është përcaktuar vlera kontabël (neto) sipas SNK 16 Toka, ndërtesa, makineri e pajisje; dhe
- (iv) vlerën kontabël (neto) të prodhimit bujqësor ose në bilanc ose në shënimet shpjeguese.

Informacionet shpjeguese të mësipërme nuk janë pjesë e Standardit.

- (n) Ndryshimi në SNK 17 *Qiratë* qartëson se SNK 17 nuk duhet të zbatohet për matje nga:

- (i) qiramarrësi i aktiveve biologjike sipas qerasë financiare; dhe
- (ii) qiradhënësi i aktiveve biologjike të dhënë sipas qerasë së zakonshme.

Aktivet biologjike të marra sipas qerasë financiare dhe ato të dhëna sipas qerasë së zakonshme maten sipas këtij Standardi dhe jo sipas SNK 17. Qeraja e një aktivi biologjik klasifikohet si qera financiare ose e zakonshme sipas SNK 17. Nëse një qera është klasifikuar si financiare, qiramarrësi duhet të njohë aktivin e marrë me qera sipas SNK 17 dhe ta masë dhe ta paraqesë sipas këtij Standardi. Në këtë rast, qiramarrësi duhet të japë informacione shpjeguese sipas të dyjave: Standardit dhe SNK 17. Një qiradhënësi i një aktivi biologjik sipas një qeraje të zakonshme mat dhe paraqet aktivin biologjik sipas këtij Standardi, dhe jep informacione shpjeguese sipas të dyjave: Standardit dhe SNK 17.

